

Catalunya Cristiana

40
anys

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XXXIX | NÚM. 2084
2,90 € | 1 SETEMBRE 2019

MCS Arquebisbat de Tarragona

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-15)

L'analfabetisme religiós, problema de país

Preocupació davant la disminució de l'alumnat de religió

Entrevista
al filòsof
i escriptor
JORDI
PIGEM

P. 36-39

Catalunya Cristiana

40
anys

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

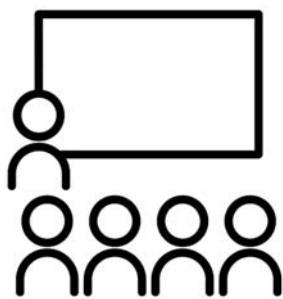
(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Unicorn

El deure de la classe de religió

El papa Francesc a la *Joia de l'Evangeli* recorda que l'educació integral dels fills és una «obligació gravíssima»; amb aquesta expressió es fa ressò de la declaració de sant Pau VI *gravissimum educationis* en llatí, «extrema importància de l'educació» (28/10/1965). Podria semblar una expressió exagerada, però a la vista del creixent analfabetisme religiós i de la incomprensió, el menyspreu o la indiferència que des de fa anys està patint la classe de religió, ens adonem que és la més exacta.

Francesc explica que l'ensenyament de la religió no és solament una càrrega o un pes sinó també un dret essencial i instituïble que [els pares] estan cridats a defensar i que ningú no hauria de pretendre prendre'ls (n.84). I aquí arribem al nucli de la qüestió: estem parlant d'un dret de la persona que està per sobre de la laïcitat, que és un principi d'ordenament constitucional. D'altra banda, tot dret es correspon a un deure: els pares tenen dret a demanar la classe de religió pels seus fills, perquè tenen el deure de fer-ho. Una metgessa cristiana declarava recentment que fins als quinze anys a casa seva li van escamotejar l'evangeli: «Em vaig sentir estafada.»

Francesc recorda també que l'Estat ofereix un servei educatiu subsidiari,

tot acompanyant la funció indelegable dels pares que tenen el dret/deure de poder escollir amb llibertat el tipus d'educació —accessible i de qualitat— que vulguin per als seus fills segons les seves conviccions.

El cardenal Joan Josep Omella, en unes declaracions recents davant de les càmeres, va demanar respectar les conviccions religioses dels pares i deixar-los triar, sense fer una guerra per la classe de religió.

Com subratlla al Primer Pla d'aquest número Pere Micaló, coordinador del Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament de la Religió (SIERC), «l'analfabetisme religiós no és un problema de l'Església, sinó un problema d'identitat de país. Un país que no té en compte les seves arrels, tampoc no pot tenir clara la identitat de present i de futur. I això farien bé de tenir-ho en compte tant l'Església com el Departament d'Educació».

Des de *Catalunya Cristiana* expressem el nostre suport envers tants docents de religió que, enmig de dificultats de tota mena, porten anys impartint i defensant amb competència la classe de religió.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

17

Vida eclesial

26

Opinió

28

Carta dominical

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

36

Cultura

46

Agenda

47

Des del carrer

El Papa recorda Notre Dame

PÀGINA 18

41

Cafè i vida

Botigues de Càritas, espais de solidaritat

PÀGINA 22

Reflexió bíblica sobre l'amor

PÀGINA 24

47

Carme
Batlle

La setmana en tuits

NÚRIA ICETA @NURIAICETA

Editora de «L'Avenç»

Diumenge de transició. Intentant retenir allò que durant les vacances m'ha fet millor persona per intentar-ho perpetuar en el mode de durant l'any. Ritme i autoconsciència per poder aportar alguna cosa de valor. Lectures i reflexió. Temps per l'amor i la cura dels altres. Aire lliure

GABRIEL DELGADO

@GDA_TTODOS

Secretariat Migracions de Cadis i Ceuta

Davant dels discursos d'alguns catòlics criminalitzant l'hospitalitat envers els migrants i els salvaments d'Open Arms i altres, caldria suggerir-los que llegissin l'Evangeli i el missatge del papa Francesc per al Dia Mundial del Migrant i Refugiat. Es tracta de la nostra humanitat

RAMON FELIPÓ

@RAMONFELIPO

Bibliògraf

La talla de Crist torna a lluir a la capella de la Pietat de Berga

MODEST JOU @MODESTJOU

Mestre

Fa anys que denuncio la cosificació —primer femenina i cada cop més també masculina— per a usos comercials i amb greus conseqüències educatives/ètiques. Cal reforçar la protecció dels/les menors

Zoom

EDUARD BRUFAU

Amb motiu del setè any de pontificat del papa Francesc, que se celebra rà el mes de març de l'any que ve, el Vaticà ha emès una medalla commemorativa. A l'anvers hi apareix l'escut del Pontífex, mentre que al revers hi ha una al·legoria de l'Església amazònica amb una frase del Gènesi. La medalla es pot adquirir en or, argent o bronze.

Freqüències

106.6 FM

Comarques de Barcelona: Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Anoia, Alt Penedès, Selva i Maresme

93.7 FM

Catalunya central: Bages, Osona, Solsonès, Berguedà, Segarra, Anoia, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental

100.6 FM

Comarques de Tarragona: Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garrigues, Priorat, Ribera d'Ebre i Garraf

103.4 FM

Comarques de Girona: Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Osona i Selva

90.1 FM

Tortosa: Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià

96.8 FM

El Garraf: Garraf i Baix Penedès

98.4 FM

Vic: Osona

91.5 FM

Lleida

104.4 FM

La Cerdanya

105.0 FM

La Seu d'Urgell - Terres de Ponent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noguera i Segarra

106.0 FM

Era Val d'Aran

107.5 FM

Principat d'Andorra

L'efemèride de la setmana

8 de setembre del 1881: diada de les Marededeus trobades; la darrera que se celebra a Montserrat, que trasllada la festa al 27 d'abril.

PUNT DE VISTA

La classe de religió a Finlàndia: aposta pels valors familiars

Fa més de quaranta anys que el sistema educatiu finlandès va ser completament reformat amb una clara aposta per metodologies innovadores, la formació continuada del professorat i la integració de la sanitat i l'atenció psicològica als centres educatius. Mundialment en són coneguts l'èxit i els avantatges per al desenvolupament dels alumnes.

En la darrera reforma educativa del 2016 s'ha consolidat encara més el model d'educació religiosa confessional. Es tracta de respectar

Als col·legis públics finlandesos s'imparteix religió luterana, ortodoxa, catòlica i islàmica

CINTO BUSQUET

www.cintobusquet.cat
cinto.busquet@focolars.org

Recentment, durant un sopar informal amb algunes persones, la conversa va portar a un dels començaments a parlar de la seva experiència infantil i adolescent en una escola catòlica als anys seixanta. El quadre va ser devastador. Tot i que alguns elements eren comuns a l'ambient general de les escoles de l'època, n'hi havia alguns que eren específicament de contingut religiós, com per exemple la insistència sobre la condició pecaminosa dels humans i l'obsessió amb el tema sexual en les confessions sacramentals. Es tractava d'una persona que conec i aprecio, i per això em va doldre encara més adonar-me fins a quin punt aquells anys foscos, embolcallats d'elements pseudocristians, el van fer allunyar completament de

la voluntat dels pares fins al punt que l'Administració té l'obligació d'organitzar l'ensenyament de les diferents religions quan almenys hi hagi tres alumnes que ho sol·licitin en un municipi, encara que siguin de diferents escoles públiques.

La inseguretat generalitzada, les separacions familiars, la violència i altres conflictes produeixen efectes adversos en la psicologia dels infants. Aquests han estat els motius, segons el Ministeri d'Educació Finlandès, que els ha portat a fomentar l'ensenyament de la pròpia religió promovent així els valors de la família i evitant que aquesta ajuda només arribi als infants vinculats estretament a comunitats religioses.

Als col·legis públics finlandesos s'imparteix religió luterana, orto-

MARÍA GUTIÉRREZ ARANA

Professora de Religió Catòlica a Joensuu (Finlàndia)

doxa, catòlica i fins i tot islàmica, i s'adaptin els horaris perquè a l'hora de religió cadascú participi amb el seu grup, sense que hi hagi discriminacions. En els meus gairebé quinze anys d'experiència com a professora de religió catòlica en diverses ciutats finlandeses he pogut comprovar els fruits de tolerància i d'acceptació de la diversitat d'aquestes polítiques. El secret rau en l'actitud dels directors que fomenten i animen les famílies a sol·licitar, i fins i tot exigir, l'ensenyament religiós per als alumnes.

Sona la campana, final de l'esbarjo. Cada professor de religió espera els seus alumnes a l'aula, sense conflictes. Els musulmans em saluden i entren a classe, posant així les bases d'un autèntic diàleg interreligiós.

PENSANT-HO MILLOR

Desfoguem-nos

la pràctica religiosa, tot i que ha mantingut fins ara el desig de Déu.

Fa pocs dies, al programa *El Divan* de Silvia Cópulo a TV3, Àlex Rovira, excel·lent comunicador d'un missatge profundament humanista, afirmava amb contundència que creia en Déu com a Amor i no creia en un Déu com el que havien ensenyat i imposat «homes vestits de negre». Un altre crit de protesta contra el nacionalcatolicisme, que ha provocat que milions de conciutadans nostres se sentin immensament distants de l'Església i, tot i tenir a vegades inquietuds religioses, no cerquin en el context eclesial una

Cal donar pas a un nou anunci alliberador del veritable rostre de Déu

resposta als seus interrogants i als seus anhels.

L'estiu és un temps per revisar estratègies i anar embastant nous projectes; i és en l'escolta atenta del que l'Esperit ens indica, també a través de germans nostres, que copsem noves possibilitats d'exemplar la irradiació evangèlica al voltant nostre. Cal prendre consciència de la pluralitat de la societat actual, però cal també saber que n'hi ha molts de cremats amb l'Església per experiències passades negatives, i que ens cal crear espais vitals on permetre que tot allò que ha fet mal pugui sortir, i així donar pas a un nou anunci alliberador del veritable rostre de Déu: un Déu que no és castrador ni controlador, sinó font inesgotable d'Amor que en la humanitat de Jesús s'ha manifestat en tota la seva radical bondat.

UN NOU LLINDAR

L'elogi de la humilitat

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Quan hi ha qui viuen obsessionats per l'escalada sense mesura, no hi ha lloc per les posicions humils. Tot ha de ser extraordinari, arrogant, superlatiu, impactant, tot un muntatge per viure de l'èxit, de la «figura». Sovint, ferits per l'orgull, es fa difícil donar un altre to a la nostra activitat humana. Ser el primer, guanyar-ho tot a qualsevol preu, arraconar a la voreta tot aquell que impedeix el nostre «ascens», constitueix l'afirmació que realment promet. Pensem, per exemple, en el ridícul que podem arribar a fer, com insinua Jesús a l'evangeli, quan pretenem el capdamunt de l'escalafó i acaparar els primers llocs en tot. Que lluny de l'Evangelí! Perquè, segons ell, la veritat sempre serà de part dels humils. Aquesta és la conclusió en boca de Jesús: «Tothom que s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit.»

Per a dur-ho a bon terme, la Paraula de Déu ens exhorta amb claredat. La resposta només la podrà donar un cor humil, convertit al Senyor i obert amb senzillesa als altres. La Paraula de Déu ens exhorta així: «Com més gran ets, més humil has de ser, i Déu et concedirà el seu favor. Déu, que és veritablement poderós, revela els seus secrets als humils.» Fixem-nos

El veritable ascens,
per un seguidor de Jesús,
és la creu

en Maria, la mare de Jesús, ja que ha estat la seva humilitat la que ha fet possible que Déu realitzés en ella meravelles i tots poguéssim reconèixer de part de qui es posa Déu, i amb qui compta a l'hora de realitzar els seus plans.

D'altra part, en la voluntat de «pujar» s'hi pot veure la imatge de l'arribisme, de l'intent d'arribar molt alt, d'aconseguir un lloc no amb la intenció de servir sinó de servir-se'n en benefici propi, cercant els propis interessos, la pròpia glòria i no la de Déu. El papa Francesc ho anomena «mundanitat espiritual». Tanmateix, la veritable pujada, el veritable ascens, per un seguidor de Jesús, és la creu, que passa per la humilitat i l'entrega de la pròpia vida per amor.

Seguint les paraules de Jesús, fem l'elogi de la humilitat: «Entre vosaltres, el qui vulgui ser important, ha de ser el vostre servidor, i qui vulgui ser el primer, ha de ser l'esclau de tots, com el Fill de l'home, que no ha vingut a fer-se servir, sinó a servir els altres, i a donar la seva vida com a preu de rescat per tots els homes» (Mc 10,43-45).

En defensa de la religió a l'aula

Només el 10,27% dels alumnes de Primària, ESO i Batxillerat dels centres públics va fer religió el curs 2017-2018

La formació religiosa és imprescindible per saber interpretar l'art i la història. Claustre de la Seu Vella de Lleida.

BERNAT VILLARONGA
«El professor de religió és en aquests moments l'únic docent que permet mitigar l'analfabetisme religiós»

«Abans, agafava l'autovia per anar de Pineda de Mar, on visc, a Barcelona, però hi havia tants semàfors que finalment vaig optar per passar per l'autopista, cosa que em suposa un estalvi de temps de trenta minuts. Doncs bé, la metàfora em va molt bé per explicar la situació de la classe de religió catòlica a l'escola pública, una opció gairebé heroica, perquè la família que la demana per als seus fills també ha de creuar molts semàfors en vermell: des de centres que ni tan sols l'oferten, fins a juntes directives que truquen a les famílies per aconsellar-les que desapuntin els fills de

la classe de religió.»

Així s'expressa Bernat Villaronga Grífol, responsable de Relacions Institucionals de Junts, un dels sindicats de docents de religió més significatius de Catalunya, amb més de 400 associats. Tant els sindicats de docents com el Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament de la Religió a Catalunya (SIERC) estan encenent els llums d'alerta davant l'estat de salut actual d'una assignatura, Religió i Moral Catòlica, que ha passat molts alts i baixos, però que ara alguns directament ingressarien a la unitat de cures intensives.

Els símptomes bàsicament són dos: l'escassa rellevància social de l'assignatura i, lligat a això, el nombre baix d'alumnes. Si agafem la dada total d'alumnes de Primària, ESO i Batxillerat, tant de centres públics com privats, tenim que el 27,09% va fer l'assignatura de religió catòlica el curs 2017-2018 (segons les últimes dades facilitades pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya).

Però quan el llum vermell realment s'encén és davant del percentatge dels centres públics: només el 10,27% dels alumnes de Primària, ESO i Batxillerat va fer religió catòlica el curs 2017-2018: un 17,51% a Primària, un 11,36% a ESO i un 0,88% a Batxillerat. El resultat és que gairebé el 90% de l'alumnat de l'escola pública de Catalunya, en els nivells de Primària, ESO i Batxillerat, no rep continguts religiosos.

«El professor de religió és en aquests moments l'únic docent que permet mitigar l'analfabetisme religiós», remarca Bernat Villaronga. «Més que analfabets, són nois i noies que han passat per un món completament diferent de la realitat social, i això és molt preocupant, ja que l'obligació de qualsevol sistema educatiu és que els alumnes estiguin el màxim de preparats sobre allò que és real.»

Tant el representant del sindicat Junts com Pere Micaló, professor de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona i coordinador del SIERC [vegeu entrevista pàgines 12-13], es mostren partidaris d'avançar cap a una assignatura obligatòria de cultura o fet religiós, cosa que també va apuntar Josep Bargalló cinc mesos després d'haver assumit el càrrec de conseller d'Educació de

la Generalitat de Catalunya, en una trobada el novembre del 2018.

Però mentre no s'arribi a un acord, el que sindicats i Església demanen de l'administració és el compliment dels Acords entre l'Estat espanyol i la Santa Seu, del 3 de gener del 1979, que estipulen el dret dels alumnes i les famílies a rebre l'ensenyament de la religió catòlica a tots els centres d'educació, en condicions equiparables a les altres disciplines fonamentals. L'ensenyament no és obligatori, però els centres han de garantir que es pugui fer encara que només hi hagi un demandant.

Incompliments

«No es respecta el dret dels pares a triar el tipus d'educació que volen per als seus fills», afirma Ignasi Díaz, president del PREC, sindicat de docents de religió catòlica creat l'any 2000.

Díaz, que durant set anys ha exercit de professor de religió, ha denunciat que en més de 700 escoles i instituts públics de Catalunya no s'imparteix l'assignatura: «No pot ser que en un mateix barri de Barcelona, separats per només 300 metres de distància, un centre tingui alumnes de religió i l'altre no, la població no canvia tant.»

També enumera algunes de les traves amb què topa l'assignatura: alguns docents pateixen assetjament, es fan menys hores de les que estableix la normativa, s'ofereix una assignatura alternativa que no és l'oficial... «Per exemple, en comptes de fer l'assignatura corresponent, *Valors socials i cívics*, en alguns centres fan reforç de matemàtiques o informàtica.»

Incompliments que el mateix Ignasi Díaz ha viscut en pròpia pell: «Tenia plaça assignada a l'Institut de Tiana, però em van al·legar que allí ja no es feia religió catòlica, quan de fet comptaven amb una dotació per a mitja jornada. M'obligaven a fer cultura religiosa i m'hi vaig negar, perquè era contrari a la missió canònica que em va encomanar, en nom del cardenal, el delegat diocesà d'Ensenyament de l'arquebisbat de Barcelona. Vaig presentar una querella per defensar el meu dret i el de les famílies.»

Una professora que ha preferit mantenir l'anonimat també ens ha

IGNASI DÍAZ

«No es respecta el dret dels pares a triar el tipus d'educació que volen per als seus fills»

volgut explicar el seu cas: «M'ha passat d'arribar a un centre i dir-me que allí no es fa classe de religió, i que faci una altra assignatura si no vull perdre la feina. Com a membre del claustre, has d'estar disposada a fer el que toqui, però m'haurien de deixar fer les classes per les quals he estat enviada.»

De la seva banda, Lourdes Monfort, amb més de trenta anys d'experiència com a mestra de religió de Primària, remarca que cal més sensibilització social per veure que es tracta d'un dret dels pares: «Per exemple, algú seria

Els docents de religió aprofiten el mes de juliol per formar-se. Membres del sindicat Junts, el 2017, al claustre de la catedral de la Seu d'Urgell.

LOURDES MONFORT
«Els docents de religió no fem catequesi, això ha de quedar claríssim»

capaç de demanar que a l'escola pública no es fes música o educació física pel simple fet que a ell no li agrada?»

I si bé afirma que els equips directius s'estan conscienciant que és un dret, també reconeix que, de vegades, en els processos de matriculació, es dissuadeix els pares de triar l'assignatura de religió catòlica per als seus fills.

Docents de religió

Malgrat les dificultats, des de tots els sectors es posa en valor

el paper que desenvolupen els docents. «Tenim un claustre de professors molt ben preparat, format per grans professionals, cosa que permet contrarestar les dificultats», remarca Pere Micaló. «Els docents de religió no fem catequesi, això ha de quedar claríssim», afegeix Lourdes Monfort, que és la responsable de formació curricular del sindicat Junts. «És un personal poc reconegut, fins i tot per part de la mateixa Església», es lamenta Bernat Villaronga, que atresora una experiència de 35 anys com a professor de Secundària i Batxillerat de l'IES Poeta Maragall de Barcelona. Com a responsable de Relacions Institucionals del Sindicat Junts, manté relació tant amb l'Església com amb les administracions públiques. En aquest sentit, defensa els dos cavalls de batalla actuals: el laboral i el curricular.

Des del punt de vista laboral, la petició que Junts fa al Departament d'Educació és que el professorat de Religió passi a ser fix basant-se en un acord signat el 2007. La resposta del Departament, però, no és gaire encoratjadora. «En l'actual context, des d'una perspectiva jurídica, no és un tema fàcil de resoldre», reconeix Carles Martínez, secretari de Polítiques Educatives del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya [vegeu entrevista pàgines 14-15].

Pel que fa al repte curricular, la proposta de Junts és clara: avançar en uns continguts que responguin a la realitat de diversitat cultural i religiosa de Catalunya. «La nostra proposta és que un percentatge del currículum de l'assignatura de religió catòlica el gestionés, en el cas de Catalunya, la Conferència Episcopal Tarraconense. D'aquesta manera, gràcies a un acord amb el Departament d'Educació, podríem encaminar-nos cap a aquesta nova assignatura de cultura religiosa», remarca Bernat Villaronga.

I en aquest supòsit, el paper dels actuals docents de religió catòlica és clau. «Som persones preparades en cultura religiosa i diversitat», posa en relleu Lourdes Monfort, que és autora del *Diccionari de les Religions*, editat per Claret i la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.

Pere Micaló, professor de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona

«L'analfabetisme religiós és un problema de país»

C.M.

Quin és l'estat de salut de l'assignatura de religió catòlica a l'escola pública?

És una assignatura que va perdent rellevància social i, de retruc, alumnat. Així mateix, el seu estatus dins de les escoles és atípic respecte de les altres matèries, com també ho és el del mestre i professor de religió. Segons l'equip directiu que es trobi, se sentirà més o menys bé al centre.

Més enllà de la rellevància social, quins altres factors posen traves a l'elecció de l'assignatura?

Una dificultat és la del currículum, que ens ve donat per la Conferència Episcopal Espanyola i no està contextualitzat a la nostra realitat. L'Església catalana no en pot tocar ni una coma i els docents han de fer l'esforç d'adaptar-lo a les circumstàncies de l'alumnat. Una altra dificultat és la secularització. Tenim una generació d'alumnes els pares dels quals ja no han fet religió a l'escola, i per tant, no ho consideren important. Una altra dificultat ve donada pels mateixos centres, que en alguns casos no fan l'oferta de la classe de Religió. Hi ha poblacions catalanes de dos mil habitants en què cap família no ha demanat classe de religió per al seu fill o filla. Això més aviat fa pensar que l'escola no fa l'oferta als pares. Finalment, el fet que sigui una matèria optativa suposa també una problemàtica a l'hora de confeccionar els horaris, especialment a Secundària. Ara bé, cal destacar que tenim un claustre de professors molt ben preparat, format per grans professionals, cosa que permet contrarestar les dificultats.

Quins passos podeu fer des del Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament de la Religió (SIERC)?

Quan es va elaborar el nou currículum de Religió i Moral Catòlica, des del SIERC vam demanar a la Conferència Episcopal Espanyola afegir-hi continguts contextualitzats, cosa que se'ns va negar. Pel que fa al Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, tot i ser conscients que els recursos són limitats, demanem una dotació més gran d'hores per al professorat de religió. D'aquesta manera, es podrien atendre tots els centres que en aquest moment no ofereixen l'assignatura. Ara mateix, la normativa vigent no es compleix.

ment d'Educació de la Generalitat de Catalunya, tot i ser conscients que els recursos són limitats, demanem una dotació més gran d'hores per al professorat de religió. D'aquesta manera, es podrien atendre tots els centres que en aquest moment no ofereixen l'assignatura. Ara mateix, la normativa vigent no es compleix.

Com a conseqüència d'això, gairebé el 90% de l'alumnat de l'escola pública de Catalunya acaba l'escolarització obligatòria sense haver rebut cap coneixement religiós.

L'analfabetisme religiós no és un problema de l'Església, sinó un problema d'identitat de país. Un país que no té en compte les seves arrels, tampoc no pot tenir clara la identitat de present i de futur. I això farien bé de tenir-ho en compte tant l'Església com el Departament d'Educació.

Què proposa per sortir de l'atzucac?

És difícil amb poques línies definir un tema tan important. A grans trets seria crear una assignatura

«Hi ha poblacions catalanes de dos mil habitants en què cap família no ha demanat classe de religió per al seu fill o filla. Això més aviat fa pensar que l'escola no fa l'oferta als pares»

Pere Micaló
és coordinador del Secretariat
Interdiocesà
d'Ensenyament de la
Religió (SIERC).

obligatòria per a tots els alumnes de Catalunya, amb un currículum asimètric, en el sentit que la catòlica hauria de tenir una presència més important que la resta de religions. Tant el currículum com el nomenament de mestres i professors hauria de ser fruit d'una negociació objectivada entre el Departament d'Educació i les diferents confessions religioses presents al país. Dit això, l'Església catòlica hauria de posar com a condició que el professorat actual de religió, en virtut de la seva titulació, fos reconegut per donar aquesta matèria.

Aquesta negociació la pot fer la Tarraconense?

La qüestió clau és si el Departament d'Educació i les jerarquies de les diferents confessions religioses tenen la voluntat d'entomar aquest repte de present i futur. En aquest sentit, és important no arribar tard a les negociacions. És a dir, si ens esperem gaire podria ser que al final, des de l'Església, ja no tinguéssim res a negociar. És més, la davallada de l'alumnat de religió a Catalunya també s'està donant a la resta de l'Estat espanyol, tot i que en menor mesura. Per tant, és un problema que caldria afrontar ja.

25 anys

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

Avui és el dia del Senyor

diumenges a les 19 h

missa dominical des de la Catedral de Barcelona

SEGUEIX-NOS

Available on the
App Store

Android app on
Google play

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

Carles Martínez, secretari de Polítiques Educatives del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

«Cal treballar de manera conjunta els valors comuns a les diferents religions»

C.M.

Quina és la importància que l'actual Departament d'Educació concedeix a l'assignatura de religió catòlica?

Per respondre a aquesta qüestió hauríem de fer esment del Preàmbul de la Declaració Universal de Drets Humans (DUDH) quan diu que hem de treballar per un món en què els ésser humans, alliberats de la por i de la misèria, gaudeixin de la llibertat de la paraula i de la llibertat de creences.

Durant segles les creences religioses han constituït un element estructural en la vida cultural de les nostres societats. Es procurava el «deure cívic» de professar les creences de la comunitat. Però el cesaropapisme, la fusió entre la comunitat política i la cultural, limitava qualsevol espai de llibertat individual de les persones. La dialèctica individu-comunitat no existia.

Amb la DUDH, i altres tractats internacionals posteriors, o amb el mateix Concili Vaticà II, això canvia radicalment. S'ha anant configurant una versió més plural, i gens doctrinària, de la llibertat de creences: el reconeixement de la llibertat de pensament, consciència, religió, de les conviccions teistes o no teistes, agnòstiques... que possibilita la creació d'uns àmbits d'autonomia personal per concebre el món i un mateix. No podem pas oblidar que ens continuen arribant notícies i informacions de fonamentalismes i intoleràncies, a vegades no gaire lluny de casa, amb vulneracions de la llibertat de creences.

Però la crisi del monoculturalisme ens ha de portar a una proposta intercultural. I la religió catòlica ha de continuar ajudant en la cons-

trucció d'una ètica que lluiti contra el racisme i la xenofòbia, però també contra els sistemes totalitaris i teocràtics que imposen idees que soscaven els fonaments d'una societat democràtica.

Els consta que algunes juntes directives de centres educatius públics incompleixen l'obligació d'ofertar i garantir l'assignatura de religió catòlica? Davant de denúncies dels mateixos docents de religió, com actua el Departament?

Si la llibertat de creences, tant ideològica com religiosa, forma part del nucli fonamental de les llibertats públiques, no pot haver-hi actituds a la societat, o als centres educatius, que qüestionin aquest valor suprem. Recordem que estem davant d'una llibertat que té una doble dimensió: en sentit negatiu, no es pot obligar ningú a rebre una formació religiosa incompatible amb les seves conviccions; i en positiu, el dret a rebre una educació moral o religiosa conforme a les seves conviccions. Tant els Acords que té l'Estat espanyol amb la Santa Seu, com amb les comunitats evan-

«No és positiu que en un centre hi hagi tants tipus de classes de religió com creences de les famílies»

«El grau d'ignorància existent sobre cultura religiosa impedeix una adequada comprensió de l'art, la literatura, la música o la història»

Carles Martínez,
al seu despatx del
Departament
d'Educació.

gèliques, jueves i islàmiques, i la normativa que els desenvolupa, són molt clars en aquest sentit.

La majoria de l'alumnat dels centres públics no rep cap tipus d'ensenyament de cultura religiosa. Els preocupa l'actual analfabetisme religiós?

Crec que ens trobem encara en una fase de transició d'un estat amb una tradicional confessionalitat catòlica a un nou règim d'aconfessionalitat. I això genera encara fílies i fòbies en relació amb el fet religiós. En aquest context cal sumar, a més, la important diversitat lingüística, cultural i religiosa existent a la nostra societat i en bona part dels centres educatius del país.

Estic convençut que aquest nou escenari genera una oportunitat per estendre un nou currículum de cultura religiosa. Hem d'evitar tant com puguem la segregació als nostres centres educatius, i la religiosa en pot ser una. No es tracta d'ensenyar l'ideari d'una determinada creença, o de diverses creences per separat, sinó de treballar d'una manera conjunta els valors que són comuns a les diferents religions: la dimensió ètica i espiritual de l'individu, la història de les religions, la seva plasmació en les arts, etc.

En assumir el càrrec, el conseller Bargalló va manifestar la voluntat d'arribar a un acord amb l'Església per implantar a Catalunya una assignatura de cultura religiosa per a tots els

alumnes. S'ha tirat endavant la proposta? És factible?

Sí, el conseller ho va anunciar ara fa uns mesos. S'han fet nombroses reunions. I de fet, ja hi ha centres públics i concertats que estan interpretant el currículum de religió amb una visió respectuosa, dialogant i oberta cap a les altres religions. Hi ha tres idees de fons que sostenen la proposta: 1) No és positiu que en un centre hi hagi tants tipus de classes de religió com creences de les famílies, 2) el grau d'ignorància existent sobre cultura religiosa impedeix una adequada comprensió de l'art, la literatura, la música o la història, i 3) el risc d'«adoctrinament» en les confessions dificulta l'explicació de la diversitat cultural del món i dels seus referents religiosos.

El Sindicat Junts ens ha mostrat un acord del 2007 amb el Departament d'Educació pel qual el professorat de religió hauria de passar a la contractació de fix. És una mesura que es pot prendre a mitjà-llarg termini?

Sí, es va signar un document que obria el procediment pel qual el professorat de religió podria assolir la condició de laboral fix, d'acord amb la Llei 7/2007 (EBEP), però uns dies després apareixia publicat al BOE un Reial Decret del Ministeri que plantejava la contractació indefinida, i no fixa, del professorat de religió. En l'actual context, des d'una perspectiva jurídica, no és un tema fàcil de resoldre.

Club⁺amics

ROMIATGE A MONTSERRAT I RECÉS

28 de setembre del 2019

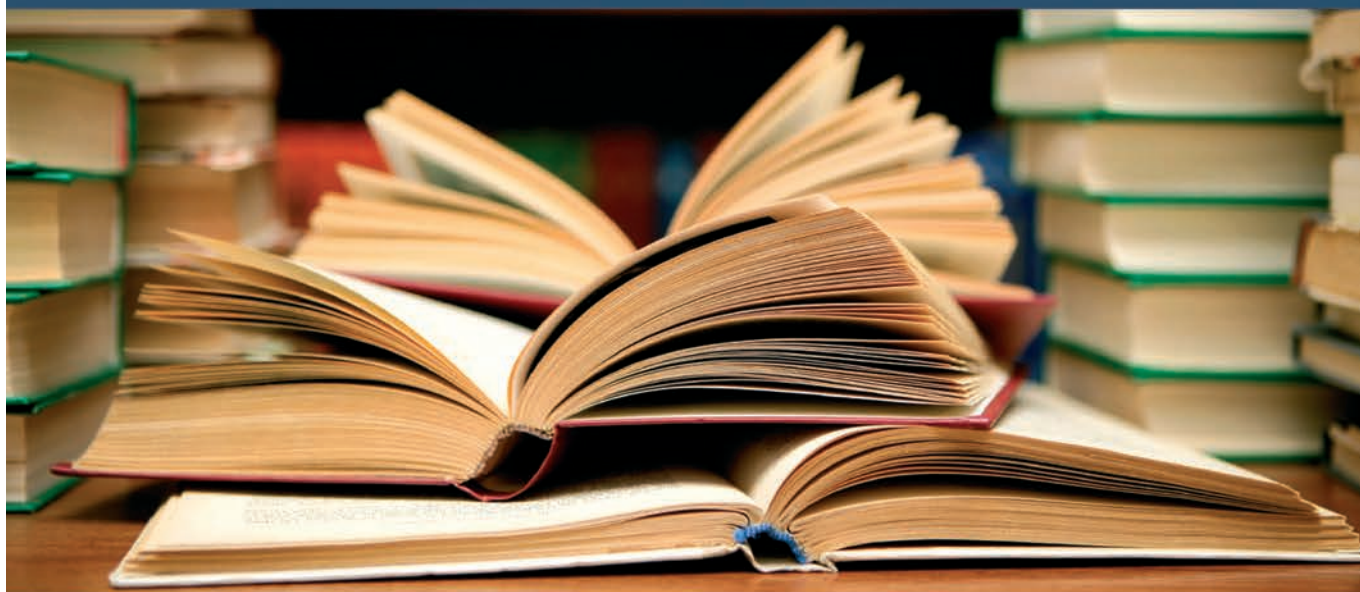
Amics i seguidors de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Acompanyats pel bisbe
TONI VADELL I MN. JAUME AYMAR

Volem compartir amb vosaltres, un any més, el romiatge a Montserrat. Aquest any farem el recés al monestir de Sant Benet i després ens desplaçarem a dinar a Montserrat, on disposarem lliurement de temps per passejar, visitar la basílica i el museu fins a l'hora de marxar.

Contacte M. Papiol / Tel. 934 092 700 / info@clubmes.cat / www.clubmes.cat

Ja pots llegir **Catalunya Cristiana** a les biblioteques de Catalunya!

Biblioteca Antònia Torrent i Martori, d'**Arenys de Munt** / Biblioteca Canyadó i Casagemes-Joan Argenté, de **Badalona** / Biblioteca Pere Casaldàliga, de **Balsareny** / Biblioteca Ramon Vinyes i Cluet, de **Berga** / Biblioteca Can Salvador de la Plaça, de **Calella** / Biblioteca Central de **Cerdanyola del Vallès** / Bibliobús Montnegre, de **Granollers** / Biblioteca Can Sumarro, de **L'Hospitalet de Llobregat** / Biblioteca Central Tecla Sala, de **L'Hospitalet de Llobregat** / Biblioteca Central d'**Igualada** / Biblioteca del Casino de **Manresa** / Biblioteca Can Puiggener de **Sabadell** / Biblioteca de Mirasol Marta Pessarrodona de **Sant Cugat del Vallès** / Biblioteca Montserrat Roig de **Sant Feliu de Llobregat** / Biblioteca Central de **Santa Coloma de Gramanet** / Biblioteca Central de **Terrassa** / Biblioteca Pública de **Lleida** / Biblioteca Sant Agustí de **La Seu d'Urgell** / Biblioteca Pública de **Sort** / Biblioteca Pública de **Tarragona** / Biblioteca Popular de la **Garriga** / Biblioteca Popular **Mataró** / Biblioteca del Seminari de **Tortosa** / Biblioteca Pública de **Girona** / Biblioteca de Catalunya, de **Barcelona** / Biblioteca Popular **Sant Adrià del Besòs** / Biblioteca Popular Joan Triadú de Vic / Biblioteca del Seminari Diocesà de **Girona** / Biblioteca Parroquial de **Sant Pere Sallavinera**

Amb el suport de:

Vida eclesial

Aquesta setmana us informem de la processó de l'Assumpció pels carrers de París, ens fem ressò d'una reflexió sobre el monaquisme amb Maria del Mar Albajar i Teresa Forcades, i ens acostem a les botigues solidàries de Càritas Mallorca

La catedral de París celebra la tradicional processó amb motiu de l'Assumpció

El Papa demana que la reconstrucció de Notre Dame també sigui un renaixement de la fe

EDUARD BRUFAU
Redacció

El rei Lluís XIII va consagrar França a Maria l'any 1638. Des d'aleshores cada 15 d'agost, festa de l'Assumpció de la Mare de Déu, es renova el vot amb una processó pels carrers del voltant de la catedral de París que acaba amb una missa a dins de Notre Dame.

Enguany els fidels parisencs no han faltat a la cita, encara que la celebració ha tingut un inevitable regust agredolç: la processó ha tingut com a rerefons una catedral tràgicament ferida per l'incendi del mes d'abril, i l'eucaristia —presidida per l'arquebisbe de París, Mons. Michel Aupetit— s'ha hagut de celebrar a l'església de Sant Sulpici.

Amb motiu de l'Assumpció el papa Francesc va voler mostrar el seu suport a tots els catòlics francesos amb un missatge d'esperança per a l'Església del país veí.

El document —signat pel secretari d'Estat del Vaticà, el cardenal Pietro Parolin, i llegit acabada la processó pel rector de Notre Dame, Mons. Patrick Chauvet— instava els fidels que «plens d'esperança, siguin per a les seves famílies, les comunitats i els llocs de vida, constructors d'una nova humanitat arrelada en Jesucrist». Així mateix els va assegurar que «com

PAPA FRANCESC
«Maria comparteix la història de cada poble i pren part de la seva identitat històrica»

Delphine Goldsztejn

una veritable mare, Maria camina amb nosaltres, lluita amb nosaltres i difon infatigablement la proximitat de l'amor de Déu. Comparteix la història de cada poble que ha rebut l'Evangelí i pren part de la seva identitat històrica».

El ressorgiment de la fe

El Papa també va voler explicitar que l'incendi de l'emblemàtica catedral de París no s'ha de veure necessàriament com el símbol d'una Església en hores baixes, sinó precisament com la pobresa de la qual pot ressorgir un nou cristianisme. Així, en el missatge Francesc va demanar a la Mare de Déu que «la reconstrucció de la seva joia arquitectònica [de Notre Dame] sigui un signe fort del renaixement i la revitalització de la fe dels creients».

S'ha de tenir en compte que França és un dels països més secularitzats de l'Europa Occidental, amb unes xifres que parlen per elles

La processó va transcórrer pel centre històric de París.

mateixes: l'índex d'assistència dominical és inferior al 5%, i encara continua baixant, i l'any passat a tot França només es van ordenar 68 preveres diocesans.

Pel que fa a les tasques de restauració de la catedral de Notre Dame, es preveu que s'allarguin uns quants anys, i encara que no se sap la data exacta de finalització, el govern i l'ajuntament de la ciutat han expressat el desig que el 2024 s'hagin acabat, coincidint amb la celebració dels Jocs Olímpics a la ciutat del Sena.

Enmig del ball de dates i xifres per part de les administracions, l'Església francesa ha volgut recordar que la catedral de París, a part d'una obra artística i un indret d'atracció turística, és per damunt de tot un edifici religiós.

Cal saber que a França les esglésies anteriors al 1905 —és a dir, totes les catedrals, abadies i santuaris històrics— són propietat de l'Estat, i l'Església només en té l'usdefruit.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Tres vots per a la vida seglar

És cada cop més vital la contribució activa dels laics a la missió de l'Església, amb espiritualitats diverses segons els diferents carismes que aporten en moviments, parròquies, estructures diocesanes, a la Santa Seu, en centres formatius de l'Església, iniciatives de vida comunitària...

Fa uns anys vaig ser convidada, juntament amb un grup de persones laiques, a formular en el meu interior, en presència de Déu, tres «vots» o compromisos que no demanaven ser formalitzats de manera pública, però que van transformar la nostra vida en el dia a dia i van esdevenir un camí de creixement en la fe:

1. **Vot de fe en la Providència:** no dubtar mai de la presència provident del Pare, seguint l'ensenyament de Jesús: «Per tant, no us preocupeu, pensant què menjareu, o què beureu, o com us vestireu [...] el vostre Pare celestial ja sap prou que en teniu necessitat» (Mt 6,31-32). La Providència de Déu actua sempre a la nostra vida.
2. **Vot d'esperança en els altres.** No pensar mai que algú és irrecuperable; fins i tot en els casos més difícils i durs, cal confiar en allò de bo que hi ha a les persones, i en l'acció de Déu en elles. Jesús va morir i va ressuscitar per tothom; per tant, hem d'esperar sempre. Sense oblidar que nosaltres mateixos també som un dels altres.
3. **Caritat amb tothom.** Cada persona és digna d'un tracte respectuós i generós, sigui quina sigui la seva condició, edat, raça... Ens hem de decidir a oferir a tot ésser humà el tracte que li donaria Jesús, estimant com Ell va estimar. Aquest és l'amor de caritat, fruit de l'Esperit Sant, que va més enllà de l'amor humà i produeix pau i alegria.

Una rica espiritualitat trinitària per a persones de qualsevol estat de vida.

LETICIA SOBERÓN

REDACCIÓ
Calonge

Sant Benet parlava del monaquisme com a «camí de felicitat». A la foto, el monestir de Poblet.

Les benedictines Albajar i Forcades participen en la 33a trobada cultural del Collet

Nou estil monàstic

El 16 d'agost passat al monestir de Santa Maria del Mar del Collet es va celebrar la 33a trobada cultural del Collet de Calonge i Sant Antoni (Baix Empordà), amb la participació de la mare Maria del Mar Albajar, *osb*, abadessa de Sant Benet de Montserrat, i la germana Teresa Forcades, monja d'aquest monestir.

Cada any al voltant de la solemnitat de l'Assumpta, el Centre organitza una trobada en aquest excepcional mirador de la Costa Brava que és també un important jaciment arqueològic. L'acte fou presidit per l'alcalde de Calonge i Sant Antoni, Miquel Bell-lloc.

El presentador de la trobada, mossèn Jaume Aymar, va dir que la conferència era «una memòria agraïda a la petita comunitat de benetes de Santa Maria del Mar que aquí mateix va fer vot d'estabilitat a la baixa edat mitjana» i que alhora expressava el desig que «la vida monàstica o religiosa es torni a implementar aquí algun dia».

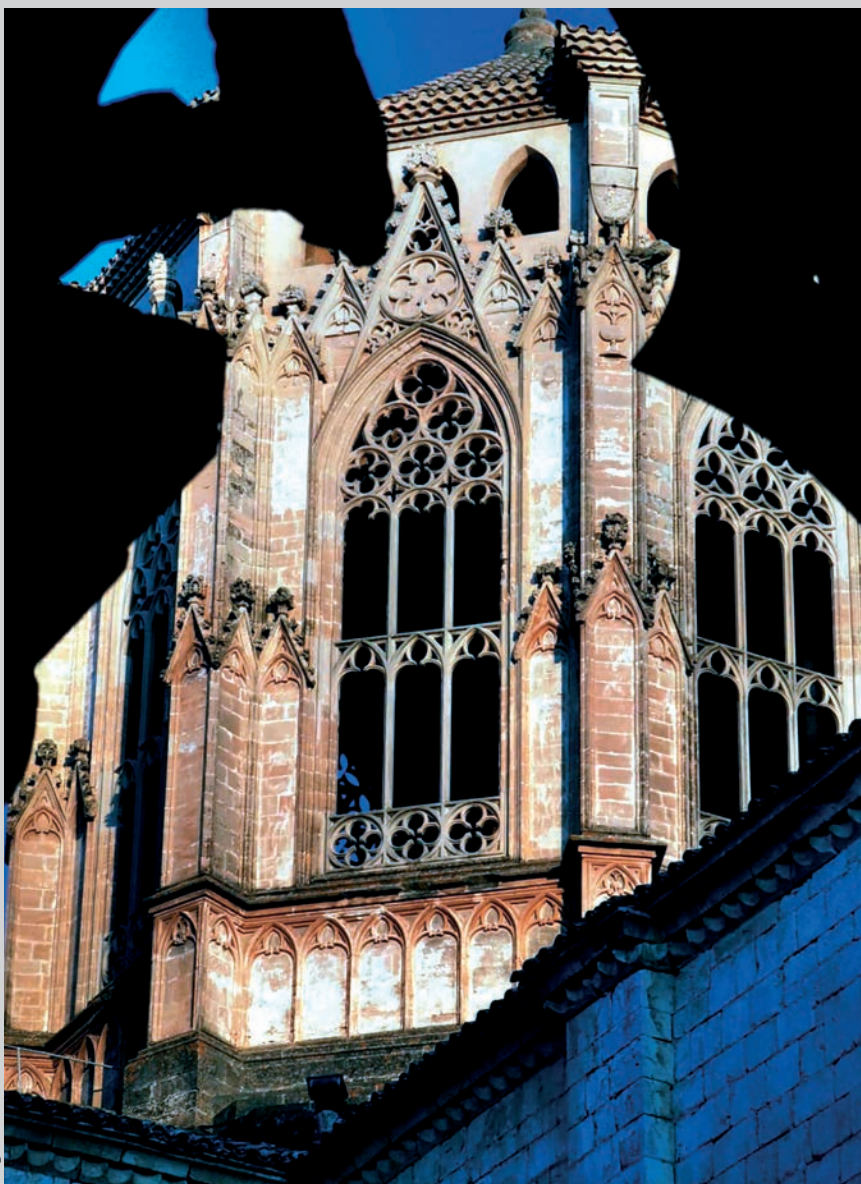
Tot citant el P. Andreu Marquès, monjo de Montserrat, el Dr. Aymar va dir que avui les joves vocacions monàstiques estan donant un nou estil als monestirs. Efectivament, les dues monges van parlar en un llenguatge allunyat dels tòpics que permet entrellucar cap on va la vida monàstica avui, o si més no una part de la vida monàstica.

Atretes per l'Absolut

L'abadessa Maria del Mar Albajar va explicar que les monges «ens sentim atretes per l'absolut i la ultimitat (la fascinació per la realitat última). La nostra existència contingent és una realitat penúltima», digué citant el monjo i antropòleg Lluís Duch. Va definir la comunitat com «un grup de persones buscadores. El monestir té més preguntes que respostes. Hi ha persones exploradores que saben aguantar la pregunta en el temps. Si saps aguantar la pregunta tens l'esperança que la resposta pugui ser màximament gran».

Va dir que aquesta recerca no és exclusiva dels qui viuen al monestir, sinó que Raimon Panikkar la presentava com a paradigma humà. La nostra vida s'ha d'articular amb l'Absolut, amb el Misteri i per això al monestir «fomentem la formació» perquè sobretot aquesta és una experiència pràctica «que la meua vida sigui conseqüència d'allò que crec: un Déu d'Amor i que allibera».

Tot citant la cèlebre sentència clàssica «Coneix-te a tu mateix i coneixeràs els déus i l'univers», va dir que «coneixent-te a tu, ho coneixes tot». Les monges «inten-

Francesca Rios Ullastres

Jaume Aymar, Maria del Mar Albajar, Miquel Bell-lloc i Teresa Forcades, d'esquerra a dreta.

MARIA DEL MAR ALBAJAR

«Intentem creure que tota la realitat està sostinguda per l'Amor que ens vol a tots diferents»

TERESA FORCADES

«Si l'horitzó és aprendre a estimar, les dificultats són un repte, no una frustració»

tem creure que tota la realitat està sostinguda per l'Amor que ens vol a tots diferents». Va explicar que, històricament, en el moment que els cristians entraven en els circuits de poder, aparegué el monaquisme, que volia tornar als orígens de l'Església. Un eix d'aquesta recerca és la comunitat, un estil de vida concret, compartint els béns i compromès amb l'entorn. «Mai no som illes, sempre estem en relació amb el poble.»

Sant Benet parlava del monaquisme com a «camí de felicitat». Sobre l'obediència digué que és «escoltar-nos a tots. Només podem fer grup quan ens escoltem tots a tots, especialment als joves, que no vol dir sols els de menys anys sinó els qui es tenen menys en compte».

Quant a la pobresa, digué que era «posar els béns en comú» i repartir-los en funció de les necessitats. Quant a la castedat, la va definir com «arribar a ser qui som, traient-nos totes les capes, anar descobrint aquest jo original, font de riquesa que volem compartir».

«La pregària et fa conscient»

Al seu torn, la germana Teresa Forcades, metgessa, que vestia l'hàbit perquè ha retornat al monestir després de tres anys d'exclaustració, va fer una intervenció més personal. Procedent d'una família crítica amb el fet religiós, va dir que als quinze anys

quan va llegir l'evangeli, es va sentir que fins aleshores havia viscut «estafada».

Va explicar que en les estones de pregària, hom «es fa conscient de les dificultats». I tot parafrasejant l'evangeli de Sant Joan, «que ells estiguin en la nostra intimitat», digué que una mala convivència «pot fer fracassar el projecte de l'amor». Cal assumir les xacres físiques «amb gran paciència», digué, «si el teu horitzó és aprendre a estimar, les dificultats són un repte, però no una frustració». Tot citant sant Agustí («Tu eres en mi, però jo no era en tu») va parlar de la importància de l'aturada quotidiana personal de pregària.

Va explicar que la gran lluita de santa Teresa de Jesús, quan es perseguien els il·luminismes, era no limitar-se a recitar oracions (tot reconeixent la importància de l'oració verbal) perquè si tenies la presència de l'Amic era impropri parlar amb el seu retrat.

Es va referir també a l'accídia, com a desànim vital i total, i va parlar de la vida com a lluita o vigilància. També es va referir a una germana anciana que cada vegada que resaven les Completes en comunitat, sense poble, en l'acte penitencial s'acusava de les mateixes coses. Teresa de primer no ho entenia, però ara demana a Déu ser com aquesta germana.

Va acabar dient que «si el cel és el lloc reservat als imperfectes, aleshores cal cercar ja el cel a la terra».

El projecte permet posar en marxa les capacitats de persones que viuen situacions de dificultat

Botigues de Càritas, espais de solidaritat

CRISTINA SÀNCHEZ
Palma

La xarxa de botigues de Càritas Mallorca aposta per un altre tipus de consum i s'hi poden adquirir els productes que surten dels projectes d'inserció que desenvolupa l'entitat. Són espais per donar a conèixer els projectes d'Economia Social i Solidària que desenvolupa l'entitat a favor de la inclusió social i laboral de persones que viuen una situació de vulnerabilitat.

En total són onze botigues solidàries distribuïdes per tota l'illa (dues a Palma i nou a la Part Forana), més els tallers de joguets i paper i la Suma'truck (camió-botiga itinerant), on es poden adquirir els productes que surten dels tallers impulsats per Càritas. Aquests tallers s'inclouen dins el programa d'Acció per a la Inserció Sociolaboral per a persones que necessiten un acompanyament i una formació.

El Taller de Recuperació de Joguets o el Taller de Paper de Verge de Lluc són dos dels projectes que des de Càritas s'anomenen prelaborals, que permeten assolir habilitats socials i ocupacionals gràcies a la recuperació i posada a punt de joguets, així com l'elaboració de caps i punts de llibre a través del procés de fabricació de paper reciclat.

Al programa també s'inclou el Taller de Bona Traça de Manacor, en el qual dones, majoritàriament vingudes de fora, adquireixen habilitats socials i laborals a través de la costura i la corda confeccionant capçanes, cadires i altres objectes que es venen a les botigues de Càritas.

Roba d'infant, de dona, d'home i altres complements amb teles vistoses provinents d'Àfrica són els productes que també es troben a les botigues de Càritas que surten

Botiga on es poden adquirir les peces que confeccionen les dones migrants al Taller Koluté.

del taller Koluté, on les persones migrants adquireixen coneixements sobre la confecció de peces de roba amb la coordinació d'una dissenyadora, una iniciativa que reforça les seves capacitats laborals i els facilita la integració social.

Més peces de roba que es poden adquirir a les botigues de Càritas són les que es recuperen i reutilitzen a través de l'empresa Eines x Inserció, un projecte vinculat a Càritas a través de la iniciativa Moda Re-, i que l'any passat va suposar la recollida de més d'un milió de quilos de roba i la generació de vuit contractes d'inserció a Mallorca.

A algunes botigues de Càritas també es pot trobar una novetat que des de fa poc més d'un any està en marxa: les bicicletes recuperades i restaurades al Taller de Càritas a Inca, on, gràcies a la col·laboració de voluntaris, les persones que acudeixen a Càritas es formen en la restauració de les bicicletes. En l'actualitat són dotze persones en procés de formació en aquest taller.

A algunes botigues de Càritas també es pot trobar una novetat: les bicicletes recuperades i restaurades al Taller de Càritas a Inca

Al xarxa de botigues de Càritas Mallorca també hi tenen cabuda els productes de Comerç Just, que defensen un model de producció més equitatiu, respectuós amb el medi ambient i que permet preservar els drets i la dignitat dels petits productors en origen, i suposa una millora de les seves condicions de

vida.

Donar ressò i sortida als productes elaborats als tallers que es desenvolupen a Càritas és fonamental per donar a conèixer que més enllà de les ajudes directes que es puguin donar, hi ha una feina d'acompanyament, de posar en marxa les capacitats personals i la

participació activa de persones que viuen situacions de dificultat.

La presència de voluntaris és imprescindible perquè les botigues siguin aquests espais de sensibilització, la darrera peça en tot aquest procés d'acompanyament a persones que necessiten un suport.

En total són onze botigues solidàries distribuïdes per tota l'illa (dues a Palma i nou a la Part Forana)

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- L·LICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

ANÀLISI

«...el que jo vull és amor i no sacrificis» (i II)

TERESA SOLÀ

Doctora en Teologia bíblica i Filosofia

Així, doncs, realitats com l'amor, la misericòrdia o la justícia entre altres, són expressions de l'AT que tenen aquesta doble vessant: la religiosa i la profana; i d'entre aquestes dues hi ha realitats que endemés estaran sempre en una tensió entre l'obligació (derivada del precepte de Déu) i la gratuïtat, per exemple, la justícia humana. Israel coneix aquest doble caràcter de la justícia de Jahvè, (en comptades ocasions) associada a la còlera divina i, a la vegada a la seva misericòrdia, que es traduirà, com hem vist, en l'amor i el perdó. Israel és cridat a la justícia imprescindible per a la vida vertadera. Dit en paraules planeres: en la justa valoració de les coses, de les accions i dels actes, Déu és el referent i quan Israel allunya aquest referent de la seva vida, aquesta vida esdevé una tirania per al propi ésser humà. Recentment el papa Francesc exhortava els juristes cristians del món, a jutjar amb justícia i misericòrdia, perquè no és amb duresa que es demostra la superioritat, sinó amb misericòrdia, i en un vertader i difícil equilibri en ambdues. La justícia té per a l'home, un sentit estrictament jurídic, però en la Bíblia i, de manera molt especial, en el cos paulí, la justícia no es limita al camp jurídic, va més enllà, i passa al camp soteriològic (Rm 1-5). En l'evangeli es revela la justícia salvadora de Déu, en virtut de la fe i en vista a la fe. Tal com diu l'Escriptura: «Viurà el qui és just per la fe» (Rm 1,17).

Una llei encobridora i distorsionada, quina llei és? Una llei aplicada sense misericòrdia, que cau

implacable com una llosa, quina llei és? Una llei inflexible amb el dèbil i tolerant amb el fort, quina llei és? Una justícia forta amb el dèbil i dèbil amb el fort, quina justícia és? Una justícia que no doni a l'ésser humà una oportunitat pel penediment i la correcció, quina justícia és? S'esdevé sovint que la supèrbia humana considera més sagrat i immutable les seves disposicions, per mundanes i artificioses que siguin: «...no és el dissabte per l'home, sinó l'home pel dissabte» (Mc 2, 27-28).

L'autor sagrat ho sap i els textos així ho manifesten, fins el punt de donar-se una reciprocitat i correcció de la voluntat divina: Déu també es penedeix de castigar: «Abraham insistí novament: "Que el meu Senyor no s'enfadi si insisteixo per darrera vegada. Suposem que només n'hi hagués deu." El Senyor li respongué: "No la destruiria, per consideració a aquests deu"» (Gn 18,16-33).

«Efraïm, com t'he de tractar? ¿T'haig d'abandonar Israel? ¿Haig de tractar-te com Admà? ¿He de

No és amb duresa que es demostra la superioritat, sinó amb misericòrdia

Dimitri Conejo Sanz

Foto: La misericòrdia de Déu ha d'inspirar la nostra acció.

deixar-te com Sebïm? Això em trasbalsaria el cor, s'encendria la meva pietat. No cediré a la meva indignació, no tornaré a destruir Efraïm, perquè jo soc Déu i no un home, soc el Sant, present enmig teu» (Os 11,8-9).

«Aleshores Pere preguntà a Jesús: «Senyor, quantes vegades hauré de perdonar al meu germà les ofenses que em faci? Set vegades?» Jesús li respon: «No et dic set vegades, sinó setanta vegades set»» (Mt 18, 21-35).

La justícia és una de les manifestacions de la bondat i fidelitat amorosa de Déu a la seva aliança, de la mateixa manera que la *hesed* de Déu comporta que es practiqui la justícia, perquè respectar el dret dels altres no és més que un aspecte important de la misericòrdia que inspira la comunió. Déu també es manifesta benvolent realitzant el dret i la justícia: «Vaig dir: «Sembreu-vos llavor de justícia, colliu fruits de bondat; llaureu-vos un camp nou. Ara és el moment de cercar-me a mi, el Senyor, fins que

jo vingui i escampi la salvació damunt vostre»» (Os 10,12). «Tu, per tant, torna al teu Déu, sigues fidel i just, espera sempre en el teu Déu» (Os 12,7).

Fixem-nos en dos breus passatges de Jonàs i de Rut. En aquestes obres el tema principal és el de l'amoral proïsme i, més en concret, a l'estranger, a l'enemic: ««Ah, Senyor, és ben bé això el que temia quan encara era al meu país. Per això em vaig afanyar a fugir a Tarsis. Sabia que ets un Déu compassiu i benigne, lent per al càstig i ric en l'amor, i que es desdiiu de fer el mal. I ara, t'ho prego, Senyor, pren-me la vida; més em val morir que no pas viure!» El Senyor li va respondre: «¿Et sembla bé d'enfuriar-te d'aquesta manera? [...] ¿I jo no havia de plànyer Nínive, la gran ciutat, on viuen més de cent vint mil persones que no distingeixen el bé del mal, a més de tant de bestiar?»» (Jo 3-4).

«Rut, la moabita, digué a Noemí: «Deixa'm anar al camp d'algú que em miri amb bons ulls i espigolaré allò que no recullin els segadors.» Noemí li respongué: «Vés-hi, filla meva»» (Rt 2,2). «Aleshores Booz va prendre Rut per muller. El Senyor va beneir aquesta unió fent que Rut tingués un fill. Les veïnes deien a Noemí: «Beneït sigui el Senyor, que no t'ha deixat avui sense ningú que vetlli per tu. El nom del difunt es mantindrà a Israel. El nen et serà conhort i protecció en la vellesa, perquè l'ha infantat la teva nora que tant t'estima, ella que per a tu val més que set fills.» Noemí prenia el nadó, se'l posava a la falda i li feia de mainadera. Les veïnes deien: «Noemí ha tingut un fill!» I foren elles qui l'anomenaren Obed. Obed va ser el pare de de Jessè, i Jessè, el pare de David» (Rt 4,13-16).

Si en Jonàs l'autor sagrat fa un toc d'atenció a la misèria humana que sovint no vol penedir-se, ni vol perdonar ni estimar, enfront la grandesa del perdó i l'amor de Déu, l'obra de Rut ens ensenya que la conducta del creient troba la màxima *eticitat* quan s'inspira en el *hesed* «amor fidel de Déu», i aquest amor té la força de la transformació de la història.

SABER ESCOLTAR

Tots som iguals?

Larbaut va escriure: «El millor senyal d'haver nascut amb grans qualitats és no tenir enveja.» I Cam-poamor deia que «l'enveja és l'arna del talent».

Hi ha persones envejoses. Llegim, a la carta de Sant Jaume, que la llengua pot ser com la guspira que provoca un gran incendi del bosc. Els escriptors diuen que les seves companyes són la calúmnia, l'odi i la difamació. L'enveja es manifesta amb fets i amb paraules. Convé adonar-se que bastantes queixes dels altres contenen un munt d'enveja.

Sovint evoquem la necessitat de l'autoestima. Però això no equival a l'orgull de voler ser com els altres. L'autoestima comporta humilitat i la veritat del que soc. La supèrbia és el primer dels set pecats capitals.

S'ha parlat de l'enveja igualitària

i de la tirania de la igualtat. Només cal mirar la portada d'un diari o la televisió per tal que algú comenti: «Tots som iguals! Què s'ha cregut aquest?» Les persones tenim una dignitat que ens fa iguals com a éssers creats, però no tenim les mateixes qualitats.

L'enveja no és mai un factor d'igualtat. Cal lluitar per millorar i no per ser iguals. Hi ha filosofies que defensen la igualtat de tothom, sense referir-se a la manera de ser de cadascú. En l'educació, s'ha de cultivar «la capacitat del propi control dels desigs i fer aprendre que les necessitats no són els desigs; cal que augmenti progressivament la tolerància a la frustració».

Molts polítics prometen la igualtat per a tots i que tothom ha de tenir les oportunitats necessàries.

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

S'ha d'estimular, en canvi, l'esforç, no tractar els ciutadans com a mediocres. Se'ns ensenya a competir, com si la vida fos un esport. No obstant, no podem donar pas a l'enveja. Tenim drets i deures.

Les virtuts dels altres —que jo no tinc— no em donaran més felicitat. He de valorar tot el que tinc. Certament, «l'enveja fa patir» i, segons un escriptor: «L'enveja és l'homenatge que la mediocritat dona al talent.» Al catecisme, apreníem que contra l'enveja es necessita la caritat.

Al catecisme, apreníem que contra l'enveja es necessita la caritat.

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

No es tracta de convertir el cervell en un disc dur immens, on hi càpiguen totes les definicions dogmàtiques de l'Església i les definicions dels més il·lustres teòlegs. No.

Es diu, *si non e vero e ben trovato*, que l'il·lustre general francès Charles de Gaulle era un fumador empedreït i ningú no dubta que també condensava l'orgull de *la grandeur de la France*. Va deixar de ser-ho, va deixar de fumar, vull dir, *la grandeur* no la va abandonar mai. Així que, quan algú li deia que era incapaç de deixar el vici de fumar, sempre li responia que era molt senzill. Que ell, el dia que s'ho va proposar, simplement, al primer uixer que li va obrir la porta del cotxe, al qui li va obrir la del palau de l'Elisi, al qui li recollia la roba per estendre-la, al

A PROPÒSIT DE...

Creure és comprometre's

secretari i la secretària, a qualsevol ministre o subsecretari amb el qual s'entrevistava, a continuació del preceptiu *bonjour*, afegia immediatament: «Sap que he decidit deixar de fumar?»

Ben aviat tota la cort, la celestial també, ho va saber i l'orgull no li va permetre mai més fer-se enrere.

Sens dubte, els homes som orgullosos. D'una manera o altra, envejoses, vanitosos o superbs. Adam i Eva i Caïn ho van ser al començament.

També es diu que un bon frare s'enorgullia de repetir sovint que la

Sens dubte, els homes som orgullosos i vanitosos

seva congregació era la més humil d'entre totes les hagudes i per haver (*sic*).

Doncs bé, si la vanaglòria persisteix, almenys, perquè extirpar-la del tot és impossible, serà bo que en traguem profit. Potser implicant-la en la nostra millora.

Els manaments de l'Església són molts, si considerem que el Codi de Dret Canònic en conté un munt i el que ens proposa el catecisme és una simple selecció. Pretenen especificar certs preceptes. Si el cristià ha de donar glòria a Déu i celebrar el seu Dia, l'Església Occidental concreta que el diumenge s'ha d'anar a missa. Així queda molt més clar que un simple enunciat. És un exemple, que no és de la més important exigència.

SIGNES D'AVUI

El Judici Universal

L'Auditorium Conciliazione, situat a la via d'aquest mateix nom que du a la famosa plaça de Sant Pere del Vaticà, acull des del març del 2018 l'espectacle titulat *El judici universal*. Absolutament recomanable.

Aquesta creació de Marco Balich, director artístic venecià de cerimònies olímpiques, amb el principal fons musical de Sting, ens fa recular a l'any 1508. El geni artístic de Miquel Àngel es troba a les pedreres de Carrara. Fa uns anys vaig visitar aquest lloc. Encara ara resulta impactant. El marbre de les estàtues que es col·loquen fins i tot a l'exterior de la basílica vaticana ha de procedir d'aquestes famoses pedreres. Després de buscar el bloc perfecte, Miquel Àngel esculpeix el famós David. Un bloc de marbre

conté infinites possibilitats. Només es tracta d'eliminar el que no serveix per al projecte artístic. Poc després, el papa Juli II encarrega al famós artista florentí les pintures del sostre de la Capella Sixtina, les quals es recreen en l'auditori. S'esmenten un a un els frescos de pintors italians. Després, es pot veure el relat de la Creació inspirat en el Gènesi. Música trepidant, intèrprets en directe, projeccions immersives de 270 graus, il·luminació acurada... envolten els espectadors en un oceà d'estètica i d'emocions.

La celebració del primer concla-

L'espectacle titulat «El judici universal»: absolutament recomanable

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

ve celebrat a la Capella Sixtina, l'any 1513, amb l'elecció del papa Climent VII, és un altre moment inoblidable. Aquest papa encarrega a Miquel Àngel el fresc de la paret principal: el Judici Universal. El pintor, que es considera sobretot escultor, reconeix que vol fer un homenatge a l'Absolut sense prescindir de la realitat terrenal, sempre convulsa al llarg de la història. Van apareixent els personatges que duen les parets de l'auditori fins a acabar a la meravellosa pintura del Judici Universal. Sens dubte, una obra cimal. La versió musical del *Dies irae* a càrrec de Sting resulta inoblidable. Qui, després de veure aquest espectacle, vagi a visitar la Capella Sixtina, la contemplarà d'una manera nova, amb més lucidesa i emocions a dojo.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Els mitjans de comunicació estan sempre atents —i és la seva feina— per posar al corrent la població de la problemàtica dels diferents barris. Però tots tenim molt clar que hi ha alguns d'aquests barris que —perquè n'és més fàcil parlar-ne o perquè tenen fama guanyada des de fa temps— són carn de canó per les notícies més típiques de l'antic *El Caso* que no pas dels informatius de televisió. El Raval i La Mina s'emporten la palma.

Doncs bé, no fa gaires dies el diari *Ara* publicava una notícia a favor dels veïns del meu estimat Raval. I posava en relleu la bona tasca d'algunes organitzacions internes nascudes entre el veïnat que, farts dels problemes que van sortir per la qüestió dels narcopisos, van cercar solucions entre ells: «Aprofitant

FINESTRA A LA VIDA

Compromís amb el barri

que les macrobatudes policials han buidat, en part, el barri de *narcos*, diversos col·lectius del Raval s'estan organitzant per entrar als pisos que eren dels *narcos* per evitar que els camells hi tornin i, de passada, solucionar el problema de l'accés a l'habitatge.»

De primer moment les actuacions podríem dir que són més que il·legals —al·legals o fora de la llei—, però després de fer possible que una dona amb dos fills tingués un sostre digne, el mateix grup de veïns van anar al banc, van negociar un contracte de lloguer social i, a mitjans juliol, la inquilina va signar el seu lloguer pels següents set anys.

I és el mateix diari que afegeix: «Vam fer un acte il·legal per aconseguir una cosa completament legal: garantir el dret que recull la Constitució a un habitatge digne. Al banc li van deixar triar: *narcos* o veïns.

Diuen que l'acord va ser fàcil.»

Des d'aquesta senzilla plataforma, vull felicitar l'acció d'aquests veïns del nostre barri i des d'ara em poso a la seva disposició per a aquesta lluita que, si no és molt «legal», almenys és molt evangèlica.

I és que es veu molt més allò que crida l'atenció negativament i surt a tots els mitjans de comunicació, tot donant la impressió que el món que ens envolta està molt degenerat. De tant en tant és positiu que accions col·lectives en favor dels més desfavorits siguin notícia i que diaris com l'*Ara* se'n facin ressò.

És positiu que accions col·lectives en favor dels més desfavorits siguin notícia

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

La sang i la vida

Estimats diocesans, en la tradició bíblica trobem sovint el signe de l'aliança, és a dir, el pacte d'unió i d'amor entre Déu i el poble escollit. L'aliança tenia un caràcter sagrat i era concretada amb determinats ritus. Quedava constància d'aquest pacte per mitjà d'uns dons, unes ofrenes o sacrificis; també es podia dreçar una pedra en forma de monument o, fins i tot, per mitjà d'algun document escrit. Després de les aliances de Déu amb Noè i amb Abraham, trobem sobretot en el text bíblic l'aliança del Sinaí, que és l'aliança per antonomàsia, quan Déu dona les taules de la Llei o dels manaments. El pacte del Sinaí comporta aquella observança primera i fonamental de tenir el Senyor com a únic Déu. Ell és el Déu de la vida, el Déu que acompanya en la història del poble, el Déu que salva.

El ritual per a segellar aquest pacte d'amor és l'erecció de dotze pedres en representació de les tribus, l'ofrena d'un sacrifici i l'aspersió amb la sang de les víctimes sobre el poble. La sang és signe de vida i, per tant, la vida del poble en el seu pacte d'amor amb el Déu de la vida ha de ser segellada pel que representa aquesta vida. Més tard, la bondat de Déu malgrat les infidelitats humanes el porta, davant el fracàs de l'aliança antiga, a prometre'n una de nova, per boca dels profetes Jeremies i Ezequiel. D'acord amb aquesta aliança, el do de l'Esperit de Déu farà que el poble porti escrites les prescripcions de l'aliança no en taules de pedra, sinó en el propi cor. Es tracta d'una aliança superior i interior. Segons la

tradició cristiana, això s'acomplirà en Jesucrist. Precisament, en l'Últim Sopar, Jesús segella el nou pacte d'amor amb la seva pròpia sang, que serà vessada poc després a l'altar de la creu. Per aquest motiu, l'autor de la carta de sant Joan pot dir: «Si caminem en la llum [...] estem en comunió els uns amb els altres, i la sang de Jesús, el seu Fill, ens purifica de tot pecat» (1Jn 1,7). Beure la seva sang ens uneix íntimament en comunió amb qui és la llum i la vida veritables.

Jesucrist es va donar totalment. Ell va vessar la seva sang per donar-nos vida. Semblantment, quan una persona dona la seva sang, està salvant la vida d'altres persones. La vida es troba en la sang, i com afirma l'Evangeli de Joan, «ningú no té un amor més gran que el qui dóna la vida pels seus amics» (15,13).

Benvolguts, d'aquí uns dies tindrà lloc a Tarragona la «Marató» dels donants de sang. La donació de sang és una necessitat social. Per abastir les necessitats de la nostra comunitat són necessàries aproximadament unes quaranta donacions per cada mil habitants i any. La sang no es pot fabricar, tan sols es pot obtenir de donants altruistes, esdevenint imprescindible per a donacions i urgències. A més, la sang té data de caducitat; per aquest motiu no es pot emmagatzemar per a gaire temps. Com a cristians, col·laborem en aquesta campanya. Donar sang és donar vida, tal com Jesús, donant la seva sang, obtingué per a tots nosaltres vida i vida veritable.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Un nou començament

Tornem a començar. Aquest primer de setembre iniciem el curs amb la mateixa il·lusió que ho faran els infants quan tornin d'aquí uns dies al col·legi i es retrobin amb els companys de classe. Tots tenim el record del primer dia del curs escolar, l'alegria d'estrenar una llibreta o un estoig ple de colors, amb aquella olor de nou que fan. Aquests dies és com si estrenéssim el nostre quadern que podem omplir de reptes, il·lusions i esperances.

Ens retrobem, després d'una pausa, per continuar la nostra missió. De cara al proper Advent, començarem a treballar un nou eix del Pla Pastoral Diocesà: l'escolta i acompanyament dels joves, un objectiu que edificarem sobre la base de la fraternitat, eix central del curs anterior.

Aquest u de setembre és singular perquè se celebra la Jornada Mundial de pregària per la cura de la Creació. Ara, més que mai, cal que estimem i cuidem l'entorn que ens ha confiat Déu. És en aquest context, que podem destacar la convocatòria, pel papa Francesc,

de l'Assemblea Especial del Sínodo dels Bisbes de la regió panamazzònica, que se celebrarà el proper mes d'octubre i que porta per títol *Amazònia: Nous camins per a l'Església i per a una ecologia integral*.

El Papa convoca els pares sinodals a escoltar la veu d'aquesta regió d'Amèrica del Sud, que està patint la desforestació a passos gegantins. Ens n'alerta i insta a respondre-hi amb fermesa amb una ecologia integral. Definit per la conca del riu Amazones, aquest territori constitueix una de les reserves de biodiversitat més importants del món.

Estem davant d'un entorn multicultural i plurireligiós que, en paraules de l'*Instrumentum laboris* (document de treball preparatori) del proper Sínodo, és «un mirall de tota la humanitat que, en defensa de la vida, exigeix canvis estructurals i personals de tots els éssers humans, dels estats, i de l'Església».

Tenir cura de la casa comuna és una qüestió urgent en l'agenda d'aquest curs, tant a l'Amazònia com al nostre país. Aquest estiu a

Barcelona hem patit onades de calor molt sovintejades, que evidencien els efectes de l'escalfament global, provocat, en part, per l'acció de l'home sobre el nostre planeta. Però no podem oblidar-nos que hem de tenir cura molt especial de l'ésser humà que habita aquest planeta, un ésser humà revestit de dignitat. No podem descuidar-lo ni atacar-lo. Vivim un temps amb molts reptes. El repte de l'ecologia i de la cura de la creació ens afecta a tots i, per tant, és una gran oportunitat perquè totes les cultures i institucions del món treballin plegades. L'estimació i el respecte per la creació ens permetran avançar en el camí de la comprensió, de la fraternitat i del bé comú.

Benvolguts germans, no n'hi ha prou de lamentar-se i de pregar a Déu, cal la nostra col·laboració. Hem d'agafar el bou per les banyes i no hem de fer els ulls grossos davant accions i omissions que malmeten l'entorn com si això no fos cosa nostra. És responsabilitat de tots. Aquest inici de curs pot marcar un nou començament!

COMENTARI DE LA PARAULA

Quan facis un banquet, convida pobres, invàlids, coixos, cecs. I seràs feliç

En el passatge de Lluc que hom ens ha proposat de llegir aquest diumenge s'han saltat cinc versets on es parla d'un home malalt d'hidropesia que, a dretci-ent, l'havien posat davant de Jesús. Si hi faig referència és perquè aquest home hidròpic no era sinó un retrat de la majoria dels assistents al banquet, doctors de la Llei i fariseus, inflats de poder, vanitat i vanagloria, que abunden encara avui arreu, fins i tot en més d'una de les nostres esglésies. Ens han estalviat de fer-nos una autofoto, una *selfie*. Bé, ens trobem en un banquet ple de convidats, com en les noces d'avui. Jesús hi ha estat convidat i no ha parat d'observar com

els convidats escollien els primers llocs, i ens imparteix un consell molt savi: «Quan siguis convidat a una boda, no et recolzis a taula en el primer lloc, no sigui que vingui un de més honorable que tu i, en arribar el qui us ha convidat a tu i a ell, et digui: "Cedeix-li el lloc."» Per prudència, posa't en el darrer lloc, no sigui que, ple de vergonya, et facin ocupar el darrer. Així, quan vingui el qui t'ha convidat et dirà: «Amic, puja més amunt.» Jesús es recolza en la saviesa popular per fer-nos un retrat de tots els poderosos que abunden en la societat d'avui. La segona semblança, adreçada a l'amfitrió, encara té més actualitat: «Quan facis un dinar o un sopar, no invites els amics, ni els

GLÒRIA MONÉS

teus germans, ni els veïns, ni els rics, no sigui que ells al seu torn et tornin la invitació i et serveixi de recompensa. Més aviat, quan facis un banquet, convida pobres, invàlids, coixos, cecs, i seràs feliç, perquè no tenen res per recompensar-te.» Això va més enllà de la saviesa popular. De persones que pensen i actuen com ell, en podem detectar en el nostre entorn. No les busquem, però, en les xarxes socials, sinó en les situacions més conflictives, plenes de voluntaris que fins i tot es juguen la vida. Que ho sàpiguen ells o no, de ben segur que «seran recompensats en la resurrecció dels justos».

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART

Claretia i biblista

Què vol dir que Jesús ens va deixar un «memorial»? (i III)

Els amics de Jesús van entendre la fracció del pa quan el van veure ressuscitat. A partir d'aleshores van saber reconèixer el Senyor present enmig d'ells. De res no ens serviria «saber» com va viure Jesús, si aquesta idea («Feu això, que és el meu memorial») no esdevingués un record que ens empeny a fer el mateix. Per això ens demana que el repetim, que el recordem. I nosaltres fem aquest memorial de dues maneres:

- 1) Quan repetim «això» a l'Eucaristia. En aquest cas repetim el gest simbòlic de Jesús a l'Últim Sopar i mengem el Pa partit perquè Jesús el Crist ens faci més semblants a ell. Per dir-ho d'una altra manera, repetim «això» ritualment i simbòlicament, és a dir, com a sagrament de l'Eucaristia.
- 2) Fem també el memorial de Jesús quan en la nostra vida de cada dia, fem «això» que Jesús va fer. És a dir, quan —mirant de no viure tancats en nosaltres mateixos— intentem de viure per als altres, o quan amb «l'oli» de les bones obres fem cremar la llàntia de la nostra vida...

Menjar el pa partit és molt més que prendre un aliment (espiritual). És un gest que «diu», que «parla»: menjant el pa partit expresso al Senyor el meu desig que la meua vida sigui semblant a la seva.

Resposta inspirada en Pere Codina Mas (Xarxa de les parròquies Cor de Maria i Sant Tomàs)

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYA
CRISTIANA.CAT

Diumenge XXII de durant l'any

Lectura primera

Sir 3,19-21.30-31

Sigues humil i Déu et concedirà el seu favor

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira:

Fill meu, sigues modest en tot el que facis i et veuràs més estimat que el qui dona esplèndidament. Com més gran ets més humil has de ser, i Déu et concedirà el seu favor. Déu, que és veritablement poderós, revela els seus secrets als humils. La desgràcia dels descreguts no té remei, perquè ha arrelat en ells una planta dolenta. El cor dels assenyats comprèn els proverbis dels assenyats, l'orella atenta s'alegra de sentir parlar amb seny.

Al·leluia

Mt 11,29ab

Accepteu el meu jou i feu-vos deïxebles meus, que jo soc benèvol i humil de cor.

Salm responsorial

67

Que s'alegrin davant d'ell els justos,
que no planyin res per celebrar el seu triomf.
Canteu al Senyor, lloeu el seu nom,
celebreu davant d'ell el seu triomf.

R. Instal·làreu els pobres, Déu nostre, al país fèrtil del vostre patrimoni.

Déu és pare d'orfes,
defensor de viudes,
des del lloc sagrat on resideix.
Déu dona casa als desemparats,
allibera els captius i els enriqueix.
R.

Senyor, vau fer caure una pluja abundant
per refer els vostres camps esgotats;
vau allotjar-hi la vostra família.
Instal·làreu els pobres,
Déu nostre,
al país fèrtil del vostre patrimoni.
R.

Lectura segona

He 12,18-19.22-24a

Us heu acostat a la muntanya de Sió, a la ciutat del Déu viu

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Germans, vosaltres no us heu acostat a aquella muntanya palpable del Sinaí, que era tota ella foc ardent, fosc, negra nuvolada i tempesta, ni heu escoltat el toc del corn i la veu que pronunciava aquelles paraules. Els mateixos que sentiren la veu suplicaren que no continués parlant-los. Vosaltres us heu acostat a la muntanya de Sió, a la ciutat del Déu viu, la Jerusalem celestial, a miríades d'àngels, a l'aplec festiu dels primers inscrits com a ciutadans del cel; us heu acostat a Déu, jutge de tots, als esperits dels justos que ja han arribat a terme, a Jesús, el mitjancer de la nova aliança.

Evangelí

Lc 14,1a.7-14

Tothom qui s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

Un dissabte, Jesús entrà a menjar a casa d'un dels principals fariseus. Ells l'estaven observant. Jesús notà que els convidats escollien els primers llocs i els proposà aquesta paràbola: «Quan algú et convida a un dinar de casament, no et posis al primer lloc: si hi hagués un altre convidat més honorable que tu, vindria el qui us ha convidat a tots dos i et diria: "Cedeix-li el lloc", i tu hauries d'ocupar el lloc darrer, tot avergonyit. Més aviat quan et conviden ves a ocupar el lloc darrer, i quan entrarà el qui

t'ha convidat et dirà: "Amic, puja més amunt." Llavors seràs honorat davant tots els qui són a taula, perquè tothom qui s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit.» Després digué al qui l'havia convidat: «Quan facis un dinar o un sopar, no hi cridis els teus amics, ni els teus germans, ni altres parents teus, ni veïns rics. Potser ells també et convidarien, i ja tindries la recompensa. Més aviat, quan facis una festa, convida-hi pobres, invàlids, coixos i cecs. Feliç de tu, llavors: ells no tenen res per recompensar-t'ho, i Déu t'ho recompensarà quan ressuscitaran els justos.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA I)

TEMPS ORDINARI

(SALTERI: SETMANA 2)

Setembre

1. DIUMENGE

Diumente XXII de durant l'any, Verd. Lectures: Siràcida 3,19-21.30-31 / Salm 67 / Hebreus 12,18-19.22-24a / Lluc 14,1.7-14
SANTORAL: Anna, prof.; Gil, ab.; beat Josep Samsó, prev. i mr.; Lleïr, b.; Llop, b.; Teresa-Margarida Reddi, rel.;

2. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Tessalonicencs 4,13-18 / Salm 95 / Lluc 4,16-30
SANTORAL: Antolí, mr.; Ingrid, rel.; beats Màrtirs de setembre; Raquel.

3. DIMARTS

Sant Gregori el Gran (MO), Blanc. Lectures: 1 Tessalonicencs 5,1-6.9-11 / Salm 26 / Lluc 4,31-37
SANTORAL: Basilissa, vg. i mr.; Sàndal, mr.; Simeó estilista, monjo.

4. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Col·lossencs 1,1-8 / Salm 51 / Lluc 4,38-44
SANTORAL: Bonifaci I, p.; Moisès, patr.; Rosa de Viterbo, rel.; Rosalia de Palerm, rel.

5. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Col·lossencs 1,9-14 / Salm 97 / Lluc 5,1-11
SANTORAL: Llorenç Justiniani, b.; Obdúlia, vg. i mr.; Teresa de Calcuta, rel. i fund.

6. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Col·lossencs 1,15-20 / Salm 99 / Lluc 5,33-39
SANTORAL: Eleuteri, ab.; Zacaries, prof.

7. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Col·lossencs 1,21-23 / Salm 53 / Lluc 6,1-5. Solsona: **Sant Pere Claver (MO), Blanc.** SANTORAL: Albí, b.; Esteve de Châtillon, b.; Judit; Regina, vg. i mr.

El Sant 1 SETEMBRE

Sant Gil

Hi ha nombrosos sants antics dels quals es fa difícil destriar els elements històrics dels hagiogràfics. Tanmateix, per la popularitat i la gran devoció que han tingut des de fa segles continuen sent molt celebrats i val la pena conèixer-ne la tradició que ens ha arribat, com passa amb sant Gil (s. VII - VIII).

Sant Gil, originari de l'Imperi bizantí, s'hauria traslladat a Occident, concretament a Provença, on hauria estat monjo i abat d'un monestir. Més tard, però, cercant la solitud i el silenci, va buscar un lloc més feréstec i es va instal·lar a Núria. Va viure molts anys com a ermità en aquesta vall del Pirineu català, i només tenia contacte amb els pastors, als quals predicava i alimentava. La tradició també li atribueix la talla de la marededéu de Núria, que sant Gil hauria fet per difondre el culte marià. Durant l'edat mitjana va ser un sant molt popular al sud de França, Catalunya i altres indrets del sud-oest d'Europa, i encara avui és celebrat al santuari de la Mare de Déu de Núria.

La meva família litúrgica

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS
Professor de l'Institut Superior
de Litúrgia de Barcelona

Una mirada ampla sobre l'Església catòlica ens fa veure que, en el seu interior, conviuen diversos ritus litúrgics. I cadascun d'ells té la seva història, una evolució que l'ha portat fins al dia d'avui; destil·la una concreta espiritualitat subratllant-ne alguns aspectes; prima certs gestos i té uns continguts doctrinals expressats en lectures, himnes, càntics, etc.

Els fidels de ritu romà, per bé que és el més estès a causa dels processos d'evangelització durant la història, poden pensar, erròniament, que ser catòlic és igual a ser romà. I no és així. D'entrada cal distingir entre dos grans blocs: l'occidental i l'oriental. Dins del primer no són gaires les famílies litúrgiques existents avui, però en les litúrgies orientals contemplem diverses branques, cadascuna amb una gran riquesa de ritus i textos.

Per a un catòlic oriental —el mateix podríem dir dels membres de les Esglésies ortodoxes— és molt rellevant la família litúrgica a la qual pertany. Li dona les arrels, l'espiritualitat, els vincles fraterns amb els altres membres, la doctrina de la fe, i tot un univers ritual, icònic, musical, etc., a partir de la participació en els sagrats ritus. Per això, un membre de qualsevol d'aquestes famílies litúrgiques respecta, fins el mínim detall, tot el que fa referència a la ritualitat pròpia.

Sap que és precisament d'aquesta família que deriva la seva personalitat cristiana. Estem davant el reconei-

xement d'una autèntica maternitat eclesial.

Els qui pertanyem al ritu romà, tenim la mateixa comprensió d'aquest fet? Per a nosaltres, és rellevant, en la vivència de la fe, tot el que la litúrgia romana ens aporta? Les modificacions capricioses per part de clergues i de laics, que a vegades veiem en les sagrades celebracions, més aviat indiquen que no hi ha aquesta consciència, quan pretenem construir nosaltres mateixos el moment ritual en lloc d'acollir-lo, com el fill acull el llegat de la pròpia família i l'íntegra en la vida personal.

I, encara, ens podem fer una darrera pregunta: què ho fa que jo pertanyi a una família litúrgica o a una altra? La resposta és molt senzilla: els sagraments de la iniciació cristiana. Si tu has estat batejat, confirmat i *eucaristitzat* segons el ritu romà esdevenys un fidel d'aquest ritu i ho seràs sempre, sense possibilitat de canvi. Si els has rebut en el ritu bizantí, seràs bizantí. Si copte, copte. Etc. I el que determina si ha de ser una o altra família té a veure amb la pròpia història i genealogia.

Tant de bo tots plegats prenguem consciència de la importància de la família litúrgica que ens ha obert les portes a la vida eterna.

Catedral catòlica de Sant Jordi a Lviv.

Celebrat el Col·loqui Europeu de Parròquies a Lviv (i II)

JOSEP CASELLAS

Els assistents al col·loqui van poder sentir dues experiències realitzades a terres ucraïneses: una sobre la preparació dels joves al matrimoni i l'ajuda a parelles en dificultat i una altra, especialment colpidora, sobre l'acompanyament pastoral de militars i de les seves famílies en una església del centre de Lviv. El capellà responsable d'aquest acompanyament va afirmar que en els darrers cinc anys s'han fet noranta enterraments de militars morts en el conflicte amb Rússia que encara ara es manté a l'est del país.

Una desena de joves participants a la trobada van exposar als altres assistents les conclusions del seu treball. Van remarcar la necessitat de replantejaments a fons en l'Església catòlica: una aposta decidida pels joves, una Església oberta a tothom independentment de la seva orientació sexual i una atenció preferent a les persones necessitades que es troben a les perifèries.

En el transcurs del col·loqui va haver-hi ocasions per presentar la societat i l'Església ucraïnesa. Hi van contribuir tant la sortida que es va fer al monestir d'Univ, a una

seixantena de quilòmetres de Lviv, com la visita a parròquies de Lviv.

El primer dia els participants van poder escoltar la salutació de l'arquebisbe metropolità Igor, de l'Església grecocatólica ucraïnesa, el qual va fer referència a la visita recent que els bisbes del seu país van realitzar a Roma, on van poder explicar al papa Francesc la situació actual i la història de les seves esglésies.

Aquesta trentena edició del CEP tenia com a lema: «Qui ens ajudarà a ser cristians a l'Europa d'avui? Les diferents intervencions van anar aportant elements de resposta a aquesta qüestió. Paul Zulehner va dir que podem trobar una ajuda preciosa en les orientacions del papa Francesc, que, curiosament, no té una bona opinió d'Europa. Tant Halia Tesliuk com Michajlo Dymyd van reivindicar l'actualitat de les històries bíbliques. Per Dymyd és indispensable l'ajuda que aporta la profunda connexió del creient amb Déu. Però sense oblidar, va dir, la importància del sacrifici personal, que porta a ser més bons cristians.

La propera edició del CEP tindrà lloc el 2021 a la ciutat de Timisoara, a Romania.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Infondre esperança

Tinc una amistat que passa moments difícils. Va morir un familiar i no acaba de trobar pau. És creient i me'n parla sovint. Què podria fer per superar aquesta situació?

Cal deixar que les persones facin al seu ritme els processos de dol, que sempre són necessaris. Després de la defunció i enterrament d'un ésser estimat cal recórrer un camí que no tothom fa de la mateixa manera. Si és una persona de fe, el camí és més fàcil, ja que la fe ens dona els veritables motius de consol i serenor. Si és una persona que no es declara creient, pot ser una ocasió per anunciar-li Jesucrist i el seu missatge. A vegades, quan parlem amb persones que passen per aquestes situacions ens quedem en motius tòpics i superficials. No és adient dir que això ens passa a tots, que el temps tot ho guareix... Això no porta cap consol ni és motiu d'esperança. En el ritual de difunts hi ha una preciosa pregària que acaba dient «i feu que els qui restem ací sapiguem consolar-nos els uns als altres amb paraules de fe». Un raonament de fe que li pot portar molt de consol és aquest: deixem les persones estimades en les millors mans, les mans de Déu. Els confiem al Senyor. La absència és sempre dolorosa, sobretot quan els vincles d'amor han estat forts. Sempre ha estat difícil acomiadar-se per un temps molt llarg d'algú estimat. Però també és veritat que si sabem que deixem aquella persona en bones mans, això mitiga el dolor i ens obre a l'esperança. Doncs bé, quines millors mans que les de Déu. Que aquesta persona pregui i mediti sobre aquesta veritat tan consoladora. Trobarà consol. Amb tot, és un camí que cal recórrer personalment i que podem acompanyar des de l'amistat en la fe i la pregària. També cal dir-li que recorrerà més fàcilment aquest camí i farà una obra de misericòrdia espiritual encomanant cada dia amb fe a Déu la persona difunta. Pregar pels difunts els fa bé a ells i a nosaltres.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

El setembre ens espera

Arriba, de nou, el setembre, el mes pont entre el tòrrid estiu i les primeres brises de tardor. Els andalusos subratllem aquesta última calor estiuenca amb l'expressió, que ja és popular, «l'estiu del codony», en referència a la calor enganxosa i molesta que no podem treure'ns de sobre. El fet és que el temps vola i, de mica en mica, la vida va agafant ritme amb l'inici del nou curs a les aules i als carrers.

Alguns dels nostres poetes andalusos s'han atrevit a saludar el mes de setembre, esmentant-lo amb motiu d'algun esdeveniment: *«trajiste sonrisas y calidez en el mes de septiembre. / Tu mirada color ternura, color inocencia, venía con estrellas relucientes...»*

El setembre, a primera vista, ens sembla inofensiu, sense gran importància, sense grans esdeveniments, sense festes brillants. Cuegen, això sí, les últimes festes dels pobles, i al sud d'Andalusia es viuen també les penúltimes celebracions amb la Festa de la Verema.

El setembre ens convida a traçar nous «fulls de ruta» per al pròxim curs, a recordar i guardar a l'agenda més íntima el que ens van deixar les vacances, els viatges, els paisatges descoberts, les aventures viscudes. El setembre és un bon mes per «bussejar» en el nostre cor. Joan Pau II insistia en les seves últimes encíclics en la necessitat de «canviar el cor com a camí necessari per arribar al canvi de les estructures d'aquest món».

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Llibertat per burlar-se'n?

Estem en temps de llibertat i tots podem pensar el que vulguem i com ens sembli, però fa poc en el programa d'un canal de televisió, en horari nocturn, vaig veure com es mofaven d'una cosa tan estimada per moltes persones del nostre país de majoria catòlica com és la missa, acte importantíssim per a molts de nosaltres. Hem perdut el nord. Educació, sensibilitat, respecte als altres... per no parlar de més coses. És molt lamentable i crec que per aquest camí podem arribar a la deshumanització de la societat.

MARIA ANTONIA BALSON RAMOS
Barcelona

Agraïment

Recordant les abraçades de la nostra estimada Serventa del Senyor Rosa Deulofeu, vull dedicar-ne una de molt forta a la Mercè Lajara pel seu article sobre la Rosa i una altra a Mn. Jaume Aymar com a director d'aquest setmanari.

Com a pare de la Rosa, infinites gràcies i que el Bon Déu ens ajudi.

JOAN DEULOFEU
Barcelona

Societat en decadència

S'imposa cada vegada més i en tots els aspectes allò de fer cadascú el que li vingui de gust. No hi ha respecte per les idees ni els costums dels altres. No hi ha normes de conducta. Si el que faig o el que dic no agrada als altres, doncs «que s'aguantin!». Va ser la resposta que vaig sentir fa dies quan va sortir als mitjans que es permetria el topless a les piscines. És qüestió de respecte, de pudor i fins i tot d'estètica. Les platges s'han convertit en una cambra de bany. Tant homes com dones no s'immuten a canviar-se el banyador davant dels altres. Estem en una societat decadent on ha desaparegut el pudor que guardava el més íntim de la persona. No és modernitat, és immoralitat i poca vergonya.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

L'informe anual

Càritas Espanyola va fer públic fa poc l'informe anual sobre la realitat socioeconòmica del país realitzat per la Fundació Foessa. L'informe ofereix un retrat de la nostra societat molt allunyat del que solen recollir els organismes oficials i projecta un punyent senyal d'alarma: la ruptura del pacte social, amb més de vuit milions d'espanyols en risc d'exclusió. La sortida de la crisi econòmica deixa una seqüela dramàtica per a milions de persones: la cronificació de la pobresa i la desqualificació social dels més dèbils, cosa que apunta al fracàs de la «societat del benestar».

JUAN GARCÍA RODRIGUEZ
Càceres

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Jordi Pigem, filòsof de la ciència i escriptor

«Hem de posar en valor la nostra vida interior i evitar que sigui contaminada»

JOAN ANDREU PARRA

L'u de setembre és la Jornada Mundial de Pregària per la Cura de la Creació, una iniciativa impulsada pel patriarca ortodox Bartomeu I, i a la qual també s'ha sumat el papa Francesc. En aquesta ocasió, parlem amb Jordi Pigem (Barcelona, 1964), un autor que s'ha submergit en l'encíclica ecològica *Laudato Si* (LS) i que li ha servit de punt de partida per escriure *Àngels i robots. La interioritat humana en la societat hipertecnològica* (Viena Edicions/Fundació Joan Maragall, 2017), que va ser reconegut amb el XXV Premi Joan Maragall.

Pigem és refractari a les etiquetes, malgrat que en la seva mirada podem descobrir espurnes de curiositat i resistència. I és que aquest autor, a diferència de les tendències gregàries actuals, ens proposa una actitud més centrada en la interioritat, amb «esperit crític davant el progrés i les promeses redemptores de la tecnologia». La clau, segons el professor Pigem, és, com diu el papa Francesc, «mirar la realitat amb sinceritat i veure que al món d'avui hi ha un clam dels pobres i de la terra».

Al seu darrer llibre vostè alerta que les tecnologies de la informació i la comunicació, «meravellosament útils per a tantes coses, en ocasions poden transformar el seu acrònim (TIC) en Tecnologies de la Idiotització Col·lectiva». Qui pilota el paradigma tecnocràtic dominant del qual parla Francesc a LS?

Tot i que tenim la impressió que nosaltres pilotem la tecnologia, el filòsof francès Jacques Ellul ens diu

«A la realitat hi ha quelcom més [que el tangible], que la ciència ha ignorat completament»

(i ho subscriu) que la tecnologia es pilota a si mateixa i està més enllà de les nostres decisions conscients. Això ens obliga a estar amants i a no acceptar simplement com a bona tota tecnologia que sigui nova.

El discurs del progrés científicotècnic està esgotat?

El paradigma amb el qual la ciència moderna va arrencar està bastant esgotat, d'una banda perquè s'ha anat hiperespecialitzant i fragmentant, fins al punt que, com deia Panikkar, la fragmentació del coneixement porta a la fragmentació del coneixedor. Però també perquè dintre del seu mètode de base hi ha la creença que només és veritablement real el que es pot mesurar (pes, velocitat, acceleració...). En canvi, color, sabor, bellesa, justícia, plaer o dolor, i totes les coses que ens importen en l'existència humana serien simples il·lusions subjectives perquè no les podem mesurar. Això és posar el

Pigem assegura que «hi ha molts cristians, musulmans... que tenen més fe en el poder dels diners que no pas en el de la pregària».

«Si hi ha una gran religió que clarament és falsa, és la del consum»

món a l'inrevés.

Cap on s'hauria de dirigir aquest canvi de paradigma de la ciència?

Hauria d'anar cap a una visió molt més conscient de les interrelacions entre totes les coses i incorporar la realitat de l'experiència i del món de les qualitats. També hauria d'acceptar el que és intangible, com, per exemple, el significat de les paraules, no és menys real que el que és tangible. Tenim una descripció científica molt complexa de l'univers, però no podem explicar a dia d'avui com apareix la vida a partir de la matèria inert. I tampoc no podem explicar com a partir d'una vida no conscient apareix la consciència. Això ens mostra que a la realitat hi ha quelcom més, que la ciència ha ignorat completament.

És factible una aliança entre dues de les forces globals més influents: la tecnociència i la religió?

Hi ha altres poders a banda d'aquests, l'economia, per exem-

ple. Sí que seria fonamental un paper més actiu de les religions per tal d'instar al que el Papa anomena la «conversió ecològica». Totes les grans religions tenen iniciatives molt clares per fomentar una actitud molt més reverencial davant de la Terra i seria de sentit comú que hi hagués una aliança sobre aquests temes.

Què ho impedeix?

Es pot considerar que la religió que avui dia té més seguidors és la del consum i el materialisme. És aquesta religió la que s'hauria de transformar. Promet un cel de paradís artificial, ple de pantalles, on prement tecles s'aconsegueix tot el que vols; és un miratge. Si hi ha una gran religió que clarament és falsa, és la del consum.

El combat per l'ecologia és un combat per la justícia?

Com dèiem, un dels problemes del món contemporani és aquesta fragmentació que fa que les persones es dediquin molt a unes coses i ignorin la majoria de les altres. Aquest clam dels pobres i de la terra (sobre el qual ha escrit el papa Francesc i, abans que ell, Leonardo Boff) és un clam simultani i en molts casos té relació directa.

Per què l'home maltracta el planeta?

Ho fa l'home modern, sobretot. Un estudi científic molt rigorós mostra que a l'Amazònia, els llocs on pobles indígenes han estat habitant durant vuit mil anys tenen molta més biodiversitat que no pas les zones on mai no han habitat pobles indígenes. És a dir, que l'ésser humà té la capacitat de viure en harmonia amb el seu entorn natural i fins i tot de fer-lo florir encara més. Ara bé, nosaltres, homes moderns, des del moment en què inconscientment creiem que només és real el que es pot mesurar o que el tenir més ens farà millors, ens apartem simultàniament del camí d'harmonia amb la natura i del camí espiritual autèntic. Perquè tots dos camins van junts.

TRADICIONS RELIGIOSES I SOSTENIBILITAT

En els Objectius de Desenvolupament Sostenible (Agenda 2030) no s'ha comptat amb les grans tradicions religioses. Per què resta al marge l'actor confessional en aquests debats?

El paradigma tecnocràtic exclou les confessions religioses com a interlocutor vàlid, ja que considera que tot s'ha de mirar des dels criteris estrictament tècnics i quantificables i, per tant, les tradicions religioses no poden ser gaire més que una superstició o una història bonica amb la qual la gent s'auto-enganya. Per això, per parlar de coses serioses com els ODS, porten experts, científics. Si aquests experts, a la intimitat de la seva vida creuen en una tradició religiosa, ells mateixos. És una cosa privada.

Això és una anomalia?

Al món contemporani es considera que una vida purament materialista i laica és la vida normal. A la teva vida privada, però, pots fer el que vulguis, col·leccionar segells o ser creient. A l'àmbit públic se suposa que això no toca, quan en realitat en totes les cultures i èpoques les tradicions espirituals sempre hi han estat presents. Ramon Margalef, un dels grans ecòlegs del segle XX, era profundament creient, però si llegeixes coses sobre ell, això normalment no es diu perquè és com si li tragués mèrit al seu estatus com a científic.

Vostè és defensor de la teofania...

Hem perdut la percepció de la natura com a expressió del diví. No es tracta de panteisme, sinó d'adonar-se que un ecosistema és més que àtoms, molècules, gens i cadenes tròfiques. Això ha estat de sentit comú per la immensa majoria de les comunitats humanes i encara ho és per molts pobles indígenes; els dona un sentit profund a la seva vida que en el món modern hem perdut en gran mesura; de fet, considero que la manca de sentit, el buit existencial, el nihilisme, és el problema més gran del món contemporani. Les comunitats humanes, en la mesura que tenen una actitud reverencial davant de la natura, tenen una actitud molt més ecològica. Si no hi ha reverència ni amor, tot es converteix en quelcom utilitari i, per tant, la natura esdevé un simple magatzem de recursos i embornal de residus.

En un planeta sobreexplotat, amb recursos finits i desigual, convé més que mai fer una crida a la sobrietat i l'autocontenció, que difícilment vindrà des del món empresarial o la classe política. Aquesta crida, l'han de fer les tradicions religioses?

Les tradicions religioses sempre han afirmat que la riquesa no és el camí que porta a la plenitud i han subratllat el valor de la vida senzilla i de la vida voluntàriament pobra, no miserable, sinó amb les coses materials justes, suficients.

«Avui es considera que una vida purament materialista i laica és la vida normal»

«L'ésser humà té la capacitat de viure en harmonia amb el seu entorn natural», afirma el filòsof.

Fiore Bagatello

Per tant, es tractaria que les tradicions religioses recuperessin aquest missatge originari i el posessin sobre la taula davant d'un món que està predicant el contrari. El miratge del consumisme és profundament antievangèlic, no et porta pel bon camí, és un mal missatge, com ho és la publicitat.

Tradicionalment eren les tradicions religioses qui oferien una cosmovisió del món. Avui dia, aquesta tasca la duen a terme altres instàncies fonamentades en la tecnociència. En què s'ha sortit guanyant i en què perdent?

La ciència com a estudi rigorós de la realitat és quelcom que ha estat compatible amb tota mena de tradicions religioses; la ciència tradicional xinesa, índia o maia, per exemple, eren prou sofisticades com per predir eclipsis. La Xina i l'Índia tenien sistemes mèdics que avui en dia molts occidentals utilitzen perquè han comprovat que els funciona. Per tant, la bona ciència no té perquè ser incompatible amb una tradició espiritual. El que ha passat a Europa és que la ciència moderna des del principi s'ha volgut veure com antireligiosa, quan molts dels seus principals promotors, de Copèrnic a Newton, eren persones religioses o espirituals. El judici a Galileu s'ha tret de context per emfasitzar una incompatibilitat entre religió i ciència. Però no hauria de ser així perquè són formes complementàries de coneixement de la realitat.

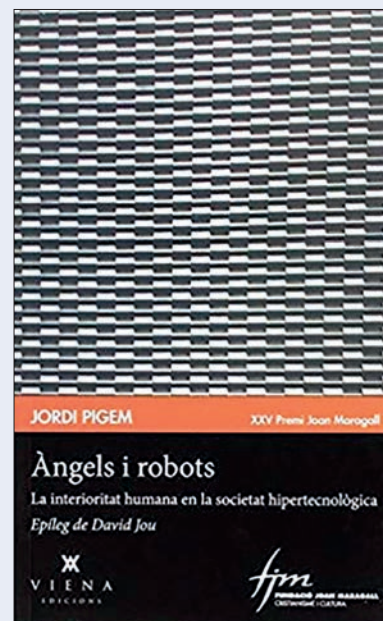
CAMINS DE FUTUR

Al llibre vostè parla d'una perillosa deriva de l'*homo sapiens* a l'*homo abortus*. Què podem fer per desterrar aquesta cultura de la distracció constant i de la banalitat?

Conrear cadascú la nostra vida interior, la connexió amb la natura i amb el fons de la realitat. Ens toca no només reciclar, contaminar menys i fer una vida menys consumista, sinó posar en valor la nostra vida interior i evitar que sigui contaminada.

George Monbiot planteja un dilema crucial: «Posar fi a la vida per deixar que el capitalisme continuï o posem fi al capitalisme perquè sigui la vida la que continuï?»

No és simplement una qüestió d'economia; el capitalisme és una part de quelcom més gran que no funciona: el paradigma tecnocràtic i la visió del món que hi va associada. Més important que l'economia és la nostra visió i actitud davant del món, de la natura, de nosaltres mateixos i davant del fons de la realitat.

Constel·lació Panikkar

Jordi Pigem és un deixeble avantatjat de Raimon Panikkar (va dedicar-li la seva tesi doctoral i va viure dos anys a Tavertet treballant amb ell), tot i que té un perfil propi i s'aplica amb coherència allò que predica. Pel que fa a la sostenibilitat, esmenta la saviesa popular de dites com «Verge santa del Roser, feu que en aquesta casa no hi hagi poc ni massa, sols el just per viure bé». Quant a preservar espais per a la cura de la interioritat, no fa servir telèfon mòbil i es pregunta, davant dels múltiples continguts que ens proporcionen aquests artefactes tecnològics: «No deus ser que aquesta allau de missatges ens fa estar distrets de missatges més importants?»

A l'encíclica *Laudato Si* del papa Francesc hi ha trobat el cabdell intel·lectual de Romano Guardini —«autor sobre el qual Jorge Bergoglio va iniciar la seva tesi doctoral, que no va concloure», assenyala Pigem— i el de Raimon Panikkar: «A *Laudato Si* el Papa assenyala que el principal problema del nostre temps és el paradigma tecnocràtic, i Panikkar va ser dels primers filòsofs a emprar els mots tecnocràcia i paradigma tecnocràtic amb assiduitat. No sabem si hi ha una influència directa o indirecta, però és versemblant que hi sigui.»

«La manca de sentit, el buit existencial, el nihilisme, és el problema més gran del món contemporani»

POSTALS DE L'ALGUER

**JOAN PALLARÈS-
PERSONAT**

Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

El santuari de la Mare de Déu de Vallverd

Arribem al darrer capítol d'aquestes nou postals des de l'Alguer. Abans de marxar del nucli antic, de la Barceloneta, tocant la Porta de Terra, trobem una placa a la paret d'un edifici civil que ens recorda que allà, el 1725, existia l'església de la Mare de Déu de la Mercè, dels Pares Mercedaris, que van haver-la d'abandonar el 1863 a causa de la prohibició dels ordes religiosos.

Una altra església, la de Santa Bàrbara, és al carrer d'aquest nom, prop de la catedral. El primer esment és del 1526 com a església de Sant Andreu, ubicada junt a la muralla del segle XIV. Es creu que el nom de Santa Bàrbara li ve pel dipòsit de municions i explosius (una santabàrbara, en termes militars). Abandonada molts anys i en runes, la va adquirir l'Església ortodoxa de l'Alguer, restaurant-la i donant-li culte actualment.

A uns sis quilòmetres en línia

recta, set i mig per carretera, a l'oest del nucli antic, vora l'Escala Picada, hi ha el santuari de la Mare de Déu de Vallverd, enmig de camps, garrigues i turons suaus, amb una àmplia àrea d'esbarjo i espai per acollir nombrosos visitants. La carretera veïnal, estreta i amb nombroses finques i masets al costat, parteix des del mateix Alguer, de la Porta de Terra i poc més enllà la Via Sant'Agostino es converteix en Via Valverde.

La imatge de la Mare de Déu és de terracota, fa uns 40 centímetres, rostre negre, també dita del Pilar, i els seus orígens es perden en les llegendes dels pirates que assolaven les costes. El cert és que el segle XV ja existia i es venerava juntament amb la Madonna della Freccia, la Fletxa; el segle XVII tenia a les capelles laterals pintures del ligur Pantaleó Calvi representant el martiri de sant Andreu i sant Carles Borromeu en oració; el XVIII els de

la Coronació de Maria, sant Domènec, santa Caterina de Siena i la d'Alexandria, i s'afegiria l'altar de marbre de Carrara.

Al segle XIX van situar-hi les pintures de sant Joan Baptista, sant Rafael, Tobies, Joan Nepomucè i imatges del Carmel, les Ànimes del Purgatori, sant Dionís, sant Marc i sant Antoni de Pàdua.

La Mare de Déu de Vallverd, Valverde en italià i Baluverde en sard, patrona de l'Alguer, té el seu aplec el Diumenge de l'Octava de Pasqua, que obre els pelegrinatges constants, fins al primer diumenge de juny, i és avui, amb la facilitat d'accés, un indret devocional força visitat.

ACTUALITATS
CIENTÍFIQUES

Prendre café pot allargar la vida

Redsenoldhealth

Potser molts dels que em llegiu us haureu sorprès de l'afirmació que encapçala l'article d'aquesta setmana. I és que també a mi em sorprengué la notícia. Però l'estudi que s'ha fet sobre el tema sembla que té tot el rigor que calia per arribar a aquest resultat. Com que estudis anteriors ja havien identificat una relació entre el consum de café i una certa resistència a algunes malalties, el director del departament de nutrició i metabolisme de l'Agència Internacional d'Investigacions sobre el Càncer, Marc Gunter, va voler fer una estadística rigorosament científica sobre el tema. La cosa s'ha fet i ha estat llarga. S'han estudiat més de cinc-centes mil persones de deu països europeus durant setze anys.

I quin ha estat el resultat? La comparança dels que no prenen café amb els que en són consumidors habituals ha presentat unes dades molt clares: els que són habituals a prendre'n mostren signes d'una salut hepàtica i vascular

superior, i també nivells inferiors d'inflamació. Així ho afirma Marc Gunter amb totes les lletres. Entre altres coses diu textualment: «Aquesta relació entre el café i la resistència a les dolències digestives, en especial les que porten a la mort per malaltia hepàtica, crida l'atenció.» Ell mateix es veu sorprès del resultat.

I nosaltres què hi direm? Crec que davant d'un estudi tan seriós hem de fiar-nos-en. Això vol dir que els cafeters estaran d'enhorabona. Un altre pas serà analitzar la composició química del café per esbrinar quin és el causant específic d'aquesta acció beneficiosa, així ho diu Gunter. Però, sigui quin sigui, el que ara en sabem ja és important. Com també va ser important, però per a una altra conclusió adversa, el resultat de les investigacions sobre el tabac: és cert que fumar perjudica (encara que molts no en facin cas). Tant de bo que sí que es faci cas del que l'estudi del café ens ha fet saber!

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

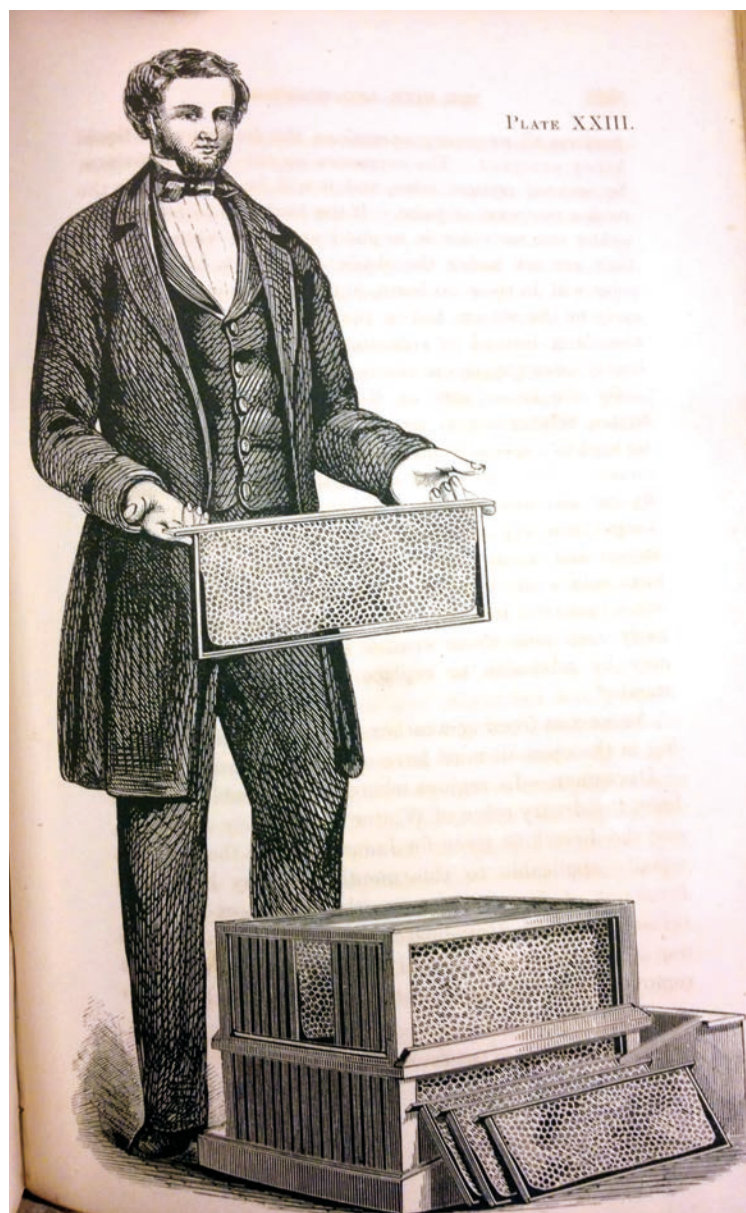
**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**
Arxiver dels Caputxins

A partir de la segona meitat del segle XIX, amb l'estructuració de l'apicultura moderna, o mobilista, es van veure ampliades les possibilitats d'aplegar una quantitat més gran de mel, gràcies a la creació del rusc de quadre mòbil que l'any 1852 ideà el reverend Lawrence Langstroth. En el ja llunyà 1887 a Barcelona fou establert un rusc-escola d'apicultura moderna situat a redós de la Granja Model Experimental; un espai de recerca i formació que l'Escola Provincial d'Agricultura tenia situat a la barriada barcelonina de Gràcia, a l'actual carrer de la Granja número 5. A propòsit de l'innovador sistema d'apicultura «mobilista», a Gràcia hi havia, també, un important centre comercial conegut com el «Gran establecimiento de Apicultura movilista o moderna de José Serra, sucesor de la Casa Mercader», i que esdevingué un dels principals centres divulgadors del nou sistema dels ruscus mòbils france-

sos ideats per Charles Dadant (amb el rusc vertical) i Georges Layens (amb el rusc horitzontal). A Barcelona, aquest nou sistema mobilista ja havia comptat, però, com a destacat precedent, amb un curiós rusc dissenyat l'any 1853 per Joan Antoni Desvalls, marquès d'Alfarràs.

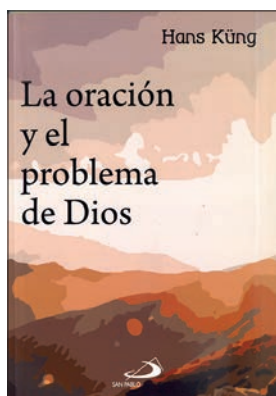
A propòsit de l'actual interès sobre l'apicultura urbana, amb les seves possibilitats i reptes, cal assenyalar que es troba avui condicionat per les limitacions imposades per legislació vigent —que es remunta al 1975 i a un real decret del 22 de febrer de 2002— ja que la considera una activitat ramadera a la qual s'exigeix un mínim de 400 metres de distància entre un rusc i un nucli urbà. D'ací a quinze dies, en la represa de la sèrie habitual dedicada a les tradicions remeieres, us parlaré, si Déu vol, de les nombroses propietats i varietats de la prunera.

Il·lustració antiga d'un home fent servir els quadres mòbils inventats per Lawrence Langstroth. / *Walter Havinghurst Special Collections Library*

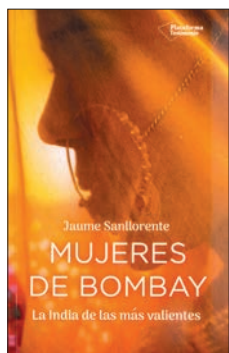
TRADICIONS APÍCOLES

La moderna apicultura mobilista

HANS KÜNG

La oración y el problema de Dios
San Pablo, 2019, 98 pàg.

¿És possible reduir l'acte de resar a un gest d'impotència i debilitat que ens mantingui passius encomanant-nos a l'omnipotència divina? ¿Només hi ha submissió en la pregària, ni tan sols hi ha resistència? L'autor reflexiona sobre la crisi de la pregària, fruit de la secularització i les preguntes sense resposta davant el mal i el sofriment dels innocents. La repetició constant d'aquestes preguntes és, pel prestigiós teòleg suís, el punt de partida per descobrir el sentit universal de la pregària.

JAUME SANLLORENTE

Mujeres de Bombay. La India de las más valientes
Plataforma Editorial, 2018, 192 pàg.

Durant els més de tretze anys que Jaume Sanllorente s'ha dedicat a la lluita pacífica contra la pobresa a Bombai, ha estat testimoni de la discriminació que pateixen les dones a l'Índia. No obstant això, també ha pogut veure l'enorme coratge i la serenitat d'una gran quantitat de dones que, quan se'ls ha donat l'oportunitat, han estat capaces de fer caure murs i aconseguir el que s'han proposat en una societat que les relega a ser ciutadanes de tercera.

JOSÉ LUIS OLAIZOLA

José Luis Olaizola. Retazos de una vida literaria
Palabra, 2019, 232 pàg.

En aquesta obra l'autor mira enrere per recordar els moments més especials de l'emocionant viatge de la seva vida. A través de les pàgines, Olaizola crea una amena i divertida crònica plena d'anècdotes i imatges que ens permeten conèixer la seva vida. Amb la perícia literària que sempre l'ha caracteritzat, el guanyador del Premi Planeta ens guia pels seus noranta anys dedicats a l'escriptura.

FRANCESC VIETA y MERCÈ FERRIZ

El universo mental. ¿De veras es un sinsentido nuestra existencia?
Tarannà Edicions, 2019, 249 pàg.

L'univers físic no és una última realitat, també existeix un univers mental. Tots dos són l'essència de la realitat. El que coneixem de l'univers físic ens ajuda a entendre millor com funciona la ment, ja que el que coneixem i entenem d'allò que és físic és un relat mental sobre el que, aparentment, és d'una altra naturalesa. L'esperança que ens guia és que comprenent millor els dos universos i la mútua connexió aconseguim entendre'ns millor a nosaltres mateixos.

V. V. A. A.

El sueño de una Iglesia sinodal
Ciudad Nueva, 2019, 168 pàg.

Amb aquest volum comença la col·lecció Ekklesia: Senderos de comunión, que s'inspira en la publicació trimestral *Ekklesia: Sentieri di comunione e dialogo*. Totes dues formen part del projecte internacional que pretén ser una invitació a caminar plegats en la cerca de llenguatges per comunicar l'Evangeli al món actual. Beu de la font dels carismes antics i nous i es dirigeix fonamentalment a animadors de la vida eclesial.

FELICIA YAP

El juego de la memoria. Recordar puede ser mortal
Maeva, 2018, 376 pàg.

En el món d'aquesta novel·la hi ha dos tipus de persones: els *Uno*, que poden recordar només un dia, el d'ahir; i els *Duo*, que també recorden el dia d'abans-d'ahir i que, per tant, pertanyen a una classe privilegiada. Claire i Mark Evans formen un matrimoni mixt i aparentment són l'exemple perfecte de la política de tolerància i igualtat, fins que a la riba del riu apareix el cos d'una dona.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

© Martí Fradera

Tres dels intèrprets de l'obra: Armand Villen, Isabelle Bres i Pep Planas, en una de les escenes de «Karen».

Una intriga que interpel·la l'auditori

Gènere negre. La intriga es planteja des del primer moment. I no deixa d'interpel·lar l'espectador fins al fosc final, al cap de vuitanta minuts. La intriga és la clau del gènere que es fa més complexa quan es traspasa al teatre. Tot i així, aquí no perd gens aquesta guspira intrigant fins que desvela allò que ha condicionat dues famílies arran d'uns fets ocorreguts tretze anys abans.

L'obra recula en el temps. El plantejament deixa una colla d'hipòtesis. Es tracta d'una màfia? D'una banda organitzada? D'un complot? Quin és el secret que assetja els personatges? Tot queda resolt a manera que la trama avança amb el salt de tretze anys enrere i el nus es va deslligant camí del desenllaç. Com que parlem d'intriga, els lectors entendran que no es pugui revelar res sobre de què va el relat. Donem només algunes pistes pel que fa als personatges:

hi ha un comissari de policia, hi ha un metge, hi ha una infermera, hi ha un xicot d'origen marroquí, hi ha dos matrimonis amb un fill cadascú (els dos absents del repartiment) i una amiga dels dos fills (també absent) que és qui posa nom al títol de l'obra.

La posada en escena, conscient del ritme trepidant del relat, crea una mena de joc de cadires que serveix perquè els personatges alternin la posició. No n'hi ha prou amb això perquè hi ha moments fugaçs de moviment gestual per part dels sis intèrprets. I també escenes en diferents espais ambientals suggerits només amb un canvi de vestuari,

cosa que fa que no es perdi ni un segon el ritme i que mantingui els espectadors amb l'ai al cor.

Karen forma part d'una trilogia que aprofundeix en els punts foscos que queden dels personatges absents, els dos fills i la noia protagonista. Una trilogia que furga en la línia vermella entre la hipocresia, l'engany, l'explotació de l'estrany, allò que és moral i allò que trepitja l'ètica. De moment, aquesta primera obra de la trilogia desvela la resposta a la intriga de Karen i ho fa amb un dels recursos del gènere negre que sempre exigeix que hi hagi, com a mínim, un revòlver i un cadàver. Bang!

AMB BON HUMOR

«KAREN»,

d'Ever Blanchet

INTÈRPRETS: Armand Villen, Maria Clausó, Pep Planas, Isabelle Bres, Isa Mateu i Carles Pulido
DIRECCIÓ: Marta Gil Polo.
Teatre Gaudí Barcelona,
Barcelona. Fins al 13 d'octubre.

CRÍTICA LITERÀRIA

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

El turisme ens ensenya

**RICARD REGÀS (text) i
PERE VIVAS (fotografies)**
Catedral de Barcelona
Triangle, 2018, 144 pàg.

La proximitat i la quotidianitat, a vegades, ens fan perdre la perspectiva de les meravelles que ens envolten. Passem tantes vegades per davant d'un edifici emblemàtic, que ja no el mirem amb ulls de sana curiositat, d'interès per saber-ne més, en definitiva, d'ampliar el coneixement per les grans obres d'art que són i que fan de la nostra ciutat un destí internacional de milions de visitants.

A Barcelona, com a moltes ciutats europees, la catedral es manté com a símbol de la seva història i dona una pàtina de cultura que els barcelonins hauríem de conèixer amb més profunditat i curiositat. Hi ha forasters que, en fer-ne una visita assossegada, en treuen més profit que nosaltres.

Darrerament ha sortit una guia publicada per Triangle, en la qual la fotografia, com a màxim exponent del llibre, i els gràfics, sobretot els dels interiors de les contraportades amb els espais clars i ben enumerats, confirmen allò que «una imatge val més que mil paraules». També cal agrair el text ben documentat que l'acompanya i que és bàsic per copsar i entendre la magnitud d'aquest temple.

En anar avançant pel temple amb la guia a la mà, ens adonem que el que estem contemplant, endemés de la seva bellesa, és part de la història de la ciutat i del país, sobretot de les diferents etapes que, amb segles, van configurant aquest conjunt representatiu d'una manera de ser i pensar dels nostres avantpassats. Religió, art, costums, devocions... Tot plegat ve a ser una lliçó pràctica i molt visual, que de manera didàctica ens informa i acompanya per cada racó, des dels més coneguts fins als que queden un xic amagats, si algú, en aquest cas la guia, no ens els descobreix, mostrant-nos en la història.

En ser publicada en molts idiomes, també en català, confirma el que us deia de la conveniència que propis i forasters puguin gaudir del temple bàsic de la història de Barcelona. Un llibre que acompanya i ensenya i que l'heu de tenir a mà per gaudir millor d'un bon passeig cultural per la nostra catedral.

RAUXA

Persones

Sant Pere Claver va dedicar la vida a tenir cura dels esclaus negres que, després de sobreviure a una travessa infernal en vaixell, arribaven com desferres humanes a les Índies. Tothom els veia i els tractava com a mercaderia o bestiar; ell, com el que eren: persones. La dedicació total i absoluta als més desgraciats per part del sant de Verdú va aixecar suspicàcies dins mateix de l'Església. Se li va dir que actuava amb poca prudència, després que afavoria els negres en detriment dels blancs, se'l va acabar acusant cínicament de lucrar-se pel seu compte amb el tràfic d'esclaus i, fins i tot, de degradar els sagraments perquè els administrava a «éssers que amb prou feines tenen ànima».

El sant jesuïta havia escollit lliurement posar-se al servei dels esclaus no pas per cap opció ideològica o reivindicativa, ni per un excés d'ingenuïtat; tampoc per quedar bé, per interès o per guanyar-se el cel. Ho va fer per Crist —el qual veia en totes i cadascuna d'aquelles persones, viva imatge del crucificat—, i ho va fer al marge de qualsevol altra consideració, encara que contravingués les convencions socials i la legislació del moment. Per damunt de tot això ell servia la persona humana, imatge de Déu. Hi pot haver, aleshores i ara, res de més cristià?

EDUARD BRUFÀU

Agenda

Barcelona

LA NIT DE LES RELIGIONS

El **dissabte 14 de setembre**, a les 17.00, visita al recinte parroquial i a l'església evangèlica Martin Luther (c/ Brusi, 94 - Barcelona); a les 18.00, concert *Luter i Bach* (textos i música).

El **dissabte 14 de setembre**, a les 17.00, conferència *L'art i l'espiritualitat de la iconografia*; a les 19.00, ofici de vespres a l'església ortodoxa Protecció de la Mare de Déu (c/ Aragó, 181 - Barcelona).

El **dissabte 14 de setembre**, a les 18.00, xerrada sobre l'anglicanisme i sobre la seva implantació a l'Estat espanyol a l'església del Bon Pastor i església de Saint George (c/ Horaci, 38 - Barcelona).

Girona

APOSTOLAT DE L'ORACIÓ

El **dimecres 4 de setembre**, a les 19.15, missa i recés de l'Apostolat de l'Oració al temple del Sagrat Cor de Girona.

ADORACIÓ NOCTURNA

El **dijous 5 de setembre**, a les 22.00, vetlla de l'Adoració Nocturna al temple del Sagrat Cor de Girona.

CATEDRAL

El **diumenge 8 de setembre**, a les 19.00, festa de la Mare de Déu de Gràcia i Bell-Ull que es venera al claustre de la catedral: vespres, missa major conventual, benedicció d'herbes aromàtiques i cant dels goigs.

MARE DE DÉU DEL MONT

El **diumenge 8 de setembre**, aplec del santuari de la Mare de Déu del Mont: missa a les 13.00 i trobada de «Maries del Mont», ofrena dels nens a la Mare de Déu i dinar de germanor.

Lleida

ADORACIÓ NOCTURNA

El **dissabte 7 de setembre**, a les 22.00, exposició del Santíssim a la parròquia de Sant Pere de Lleida.

Tarragona

VIMBODÍ

El **dissabte 7 de setembre**, festes quinquennals de la Mare de Déu dels Torrents: a les 20.15, trasllat en processó de la Mare de Déu des de l'ermita fins a l'església parroquial; rosari, benvinguda institucional, acollida parroquial i veneració dels fidels; el **diumenge 8**, a la parròquia de la Transfiguració del Senyor de Vimbodí, a les 11.00, ofrena floral; a les 12.30, eucaristia i ball de gegants; a les 18.00, recepció de les M. dels Torrents a la Casa Consistorial; a les 18.30, II vespres solemnes; a les 19.00, processó pels carrers.

PREGÀRIA MARIANA

El **dissabte 7 de setembre**, a les 22.00, vetlla de pregària de la Nativitat de la Mare de Déu amb el grup de música Reina de la Pau Músics al santuari de la Mare de Déu de la Serra de Montblanc.

Tortosa

TRAIGUERA

El **diumenge 8 de setembre**, a les 12.15, missa de la Mare de Déu a l'ermita de la Font de la Salut de Traiguera.

Urgell

CATALONIA SACRA

El **dissabte 7 de setembre**, a les 15.30, conferència davant l'obra *La Mare de Déu de Núria i els seus avatars* a la basílica de Núria (reserves@cataloniasacra.cat).

Vic

COVA DE MANRESA

Del **dimecres 11 de setembre al divendres 20**, exercicis amb Adolfo Chércoles, s.j., amb les Benaurances (tel. 938 720 422).

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè polítics, científics i economistes treballin plegats per la protecció de mars i oceans

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcrist

catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Pilarín Bayés, Cinto Busquet, Agustí Codinach, Pere Fàbregues, Antonio Gil, Jaume González Padrós, Joan Guiteras, María Gutiérrez Arana, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Cristina Sánchez, Lluís Serra, Valenti Serra, Leticia Soberón, Teresa Solà, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació:
Carlos Aguado

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA*
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ

La historiadora Carme Batlle, formada a l'escola de Jaume Vicens Vives de la Universitat de Barcelona, està especialitzada en l'estudi dels nuclis urbans a la baixa edat mitjana (segles XIII-XV). La seva biografia, i de retruc el seu estudi històric, sempre ha anat a cavall de Barcelona i de la Seu d'Urgell, on té lligams familiars. Juntament amb Teresa Vinyoles, ha publicat *Mirada a la Barcelona medieval des de les finestres gòtiques*. També és autora del volum tercer de la *Història de Catalunya* de Pierre Vilar. El 30 de maig va ser investida doctora honoris causa per l'Ateneu Universitari Sant Pacià.

La seva especialitat històrica són els nuclis urbans, especialment de Barcelona i la Seu d'Urgell. Per què aquesta temàtica?

Em ve de família. En primer lloc del pare, que és qui em va aficionar a la història. Ell no havia pogut estudiar, i per tant la seva formació era autodidacta. Encara conservo tots els seus llibres: *Història de Catalunya* de Rovira i Virgili, *Els nostres clàssics...* A més, em comprava llibres d'història per a nens. No sé d'on els treia, però eren en català. Sempre li he agraït que en aquell temps de dictadura em matriculés al Liceu Francès, on vaig poder fer una part del batxillerat francès i tot l'espanyol. El professor Pere Ribera, que havia col·laborat amb Albert del Castillo a la Universitat de Barcelona, ens va inculcar l'afició per la història. Per tant, tot plegat va confluïr perquè acabés fent història a la universitat. Pel que fa a la vinculació amb la Seu d'Urgell, la meva mare era d'allí.

Vostè reivindica la importància de la recerca en l'àmbit local, que alguns erudits designen pejorativament com a «microhistòria».

La història local és important en si i com a base d'un context global per bastir la història del país. L'estudi d'una ciutat petita com és la Seu d'Urgell pertany a la primera

Carme Batlle, medievalista

«Tenim uns arxius fantàstics gràcies a la tasca de conservació de l'Església»

denominació, amb una particular atenció a les famílies integrants dels diversos estaments: els mercaders, els artesans, els menestrals i una minoria religiosa, la jueva. Capítol a part mereixen els eclesiàstics, que a la Seu d'Urgell tenien una gran importància. Tal com indica el seu nom toponímic, la Seu era el centre eclesiàstic de l'Urgell.

Quina és la importància dels arxius eclesiàstics?

Tenim uns arxius fantàstics gràcies a la tasca de conservació de l'Església. Seguint amb l'exemple de la Seu d'Urgell, hem de tenir en compte que el bisbe era el senyor de la ciutat. Els cònsols que dirigien el municipi estaven per sota del batlle episcopal. A més, l'únic notari que hi havia era el de la catedral, és a dir, el capellà de Sant Ot. Per tant, a l'arxiu capitular i diocesà podem trobar tota la documentació referida a l'administració dels béns de l'Església, però

també la relativa al funcionament de la ciutat. Els manuals notariais conserven tots els aspectes de la vida dels urgellencs.

Vostè és sòcia fundadora del Patronat de la Fundació Cultural Urgel·litana. També ha estat directora de la revista *Urgellia* i professora de la Universitat de Barcelona. Un cop jubilada, com viu la seva vocació?

La història era la meva feina i ara és la meva principal dedicació. De moment, a més de continuar la recerca habitual, és a dir, la ciutat medieval, estic fent una incursió en la història moderna. La família de la Seu conserva un llibret del 1850 en què un avantpassat explica tant els fets quotidians i familiars, com alguns de la ciutat, per tant es mereix un estudi. Aquest treball el faré conjuntament amb un cosí meu, també historiador. Jo faré l'aportació de la crònica familiar i ell, la de la ciutat, en un etapa complicada.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte

Tel. 934 092 700

info@clubmes.cat

www.clubmes.cat

DEL 18 AL 25 DE SETEMBRE

Pelegrinatge A ARMÈNIA

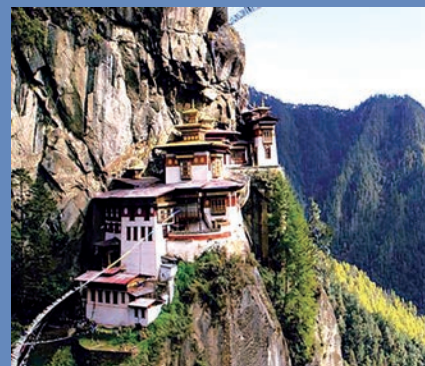
DEL 13 AL 24 D'OCTUBRE

JAPÓ

Un viatge de la tradició
a la modernitat

DEL 16 AL 25 D'OCTUBRE

NEPAL I BUTAN

Regnes de l'Himàlaia

DEL 29 DE NOVEMBRE
AL 4 DE DESEMBRE

NOVA YORK

Llums de Nadal

DEL 12 AL 16 DE DESEMBRE

PESSEBRES DE L'ABRUZZO

AMB LA TRANSIBERIANA
d'ITÀLIA (tren històric)

DESEMBRE

CAP D'ANY A EGIPT